

جای اول

ایفای تعهدات ارزی

و

سامانه نیما

(شرحی بر بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های رفع تعهدات ارزی)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت صنعت، معدن و تجارت
سازمان صنعت معدن و تجارت خراسان رضوی

تهیه و تدوین:

محمد علی امیر فخریان، رئیس اداره بازرگانی خارجی سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی
با همکاری خدمات بازرگانی - اتاق بازرگانی، صنایع، معدن و کشاورزی خراسان رضوی

ایفای تعهدات ارزی

و

سامانه نیما

(شرحی بر بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های رفع تعهدات ارزی)

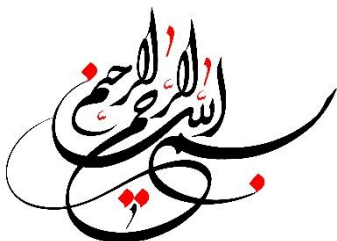
تهیه و تدوین:

محمد علی امیرفخریان رئیس اداره بازرگانی خارجی سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی

با همکاری خدمات بازرگانی - اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت صنعت، معدن و تجارت
سازمان صنعت معدن و تجارت خراسان رضوی

فهرست مطالب

۱- پیشگفتار	۴
۲- سامانه نیما (سامانه نظام یکپارچه معاملات ارزی)	۵
۲-۱- اهداف سامانه نیما	۵
۲-۲- نحوه خرید ارز توسط صراف‌ها در سامانه نیما	۶
۲-۳- روش‌های تأمین ارز	۸
۲-۴- مزایای سامانه نیما	۸
۳- سامانه سنا	۹
۳-۱- مزایای سامانه سنا	۱۰
۴- اولویت بندی کالایی	۱۰
۵- نقشه کلی نظام ارزی جدید	۱۲
۶- دستورالعمل بازگشت ارز حاصل از صادرات	۱۲
۶-۱- بخشنامه ارزی دولت در خصوص نحوه برگشت ارز حاصل از صادرات	۱۲
۶-۲- دستورالعمل بازگشت ارز حاصل از صادرات سال ۱۳۹۷	۱۴

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارز

- ۳-۶- دستورالعمل بازگشت ارز حاصل از صادرات سال ۱۳۹۸ ۱۶
- ۴-۶- بسته سیاستی نحوه برگشت ارز حاصل از صادرات سال ۱۳۹۹ و رفع تعهدات ایفا نشده سال های ۹۷ و ۹۸ ۱۸
- ۷- روش های بازگرداندن ارز حاصل از صادرات ۲۲
- ۱-۷- فروش ارز به صرافی های مجاز ۲۳
- ۲-۷- واگذاری پروانه های صادراتی به سایر واردکننده ها ۲۴
- ۳-۷- واردات در مقابل صادرات ۲۵
- ۸- تامین ارز واردات در نظام جدید ارزی ۲۵
- ۱-۸- تامین ارز از طریق سامانه نیما ۲۶
- ۲-۸- فرایند واردات در مقابل صادرات و واگذاری پروانه های صادراتی ۲۸
- ۲-۸-الف) تامین ارز از محل صادرات خود ۲۸
- ۲-۸-ب) تامین ارز از محل صادرات دیگران ۲۹
- ۹- راهنمای خرید ارز از سامانه نیما ۳۰
- ۱-۹- ایجاد درخواست جدید ۳۱
- ۲-۹- انتخاب پیشنهاد ۳۸
- ۱۰- راهنمای تعیین منشأ ارز و اظهار شناسه رهگیری ۴۱
- ۱-۱۰-۱- تعیین منشأ ارز ثبت سفارش های غیربانکی ۴۱
- ۲-۱۰-۱- تعیین منشأ ارز ثبت سفارش های بانکی ۴۶
- ۳-۱۰- اظهار شناسه رهگیری ۵۰
- ۱۱- ارتباط با تدوین کننده و مسئولین سامانه نیما ۵۴
- ۱۲- سوالات متداول فعالان اقتصادی ۵۵

۱- پیش‌گفتار

توسعه صادرات یکی از عوامل کلیدی در رشد و توسعه اقتصادی پایدار به شمار می‌آید و به عنوان معمولی‌ترین راه پیش روی شرکت‌ها به خصوص شرکت‌های کوچک و متوسط برای ورود به بازارهای خارجی شناخته شده بین‌المللی است. از مهم‌ترین دلایل این امر می‌توان به نیاز به منابع کمتر مورد نیاز در قیاس با سایر روش‌های بین‌المللی شدن اشاره نمود. از این‌رو صادرات به طور فزاینده‌ای به عنوان راه مناسب رشد شرکت مورد توجه قرار می‌گیرد. تجارب موفق شرکت‌های پیشرو در عرصه اقتصادی، حاصل برون رفت از تامین بازار داخلی و تلاش و توجه آن کشورها به توسعه صادرات و افزایش سهم آن در تجارت جهانی است.

توسعه صادرات برای دولت‌ها نیز بنا به دلایل مختلف از جمله افزایش فعالیت‌های اقتصاد ملی، افزایش سطح اشتغال، افزایش درآمدهای مالیاتی و درآمدهای ارزی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

در این بین، و با وضع تحریم‌های ظالمانه آمریکا علیه ملت ایران و محدودیت منابع ارزی، دولت ناگزیر به الزام صادرکنندگان به بازگرداندن ارز حاصل از صادرات به چرخه اقتصادی شد و برای تحقق آن دستورالعمل‌های متعددی توسط هیأت دولت و بانک مرکزی تصویب و ارائه شد که کثرت آنها و تغییرات مداوم موجب سردرگمی صادرکنندگان در خصوص ایفای تعهدات ارزی گردید. لذا با همفکری مسئولان محترم اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی خراسان رضوی، بر آن شدیم تا به منظور افزایش آگاهی تجار و رفع ابهامات در این خصوص آخرین ضوابط و دستورالعمل‌های دستگاه‌های مرتبط در خصوص ایفای تعهدات ارزی را در قالب جزوه آموزشی منتشر کنیم.

در این جزوه آموزشی سعی شده تا اطلاعات مورد نیاز از جمله آخرین دستورالعمل‌های مرتبط با گروه کالایی و شیوه‌های بازگشت ارز و همچنین توضیحاتی در خصوص سامانه نیما، برای صادرکنندگان ارائه شود.

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارز

ذکر این نکته ضروری است که اطلاعات و ضوابط اشاره شده از آخرین ضوابط و مقررات، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها اخذ شده است و به طور قطع تغییرات بعد از تاریخ نشر جزوه در ویرایش‌های آتی لحاظ می‌گردد، در نتیجه توصیه می‌شود از دستورالعمل‌های بعد از تاریخ انتشار جزوه آموزشی اطلاع حاصل شود.

در خاتمه ضمن پوزش به دلیل اشکالات احتمالی در جزوه که مسلماً به واسطه فرصت کم در نگارش و گردآوری کتابچه می‌باشد، از فعالان در تجارت خارجی درخواست می‌شود تا نظرات و انتقادات خود را از طریق مسیرهای قید شده در انتهای کتابچه منعکس نموده تا در ویرایش‌های بعدی لحاظ گردد.

۲- سامانه نیما (سامانه نظام یکپارچه معاملات ارزی)

«سامانه نظام یکپارچه معاملات ارزی» که به اختصار «سامانه نیما» نام گرفته است از تاریخ ۲۸ بهمن ۱۳۹۶ به صورت آزمایشی و به شکل رسمی از تاریخ ۳ اردیبهشت ۱۳۹۷ شروع به کار کرد. این سامانه بستری امن برای خرید و فروش ارز به شمار می‌آید. بازرگانان درخواست‌های غیربانکی خود را برای تأمین ارز در سامانه‌ی جامع تجارت ثبت می‌کنند سپس این درخواست به شکل خودکار به این سامانه منتقل می‌شود و متعاقب آن درخواست مذکور برای صرافی‌ها قابل مشاهده می‌شود.

۲-۱- اهداف سامانه نیما

- شفاف‌سازی تأمین مالی تجارت خارجی
- کمک به تصمیم‌گیری به منظور سیاست‌گذاری در حوزه موضوعات ارزی و تجاری
- حذف تدریجی صرافی‌های غیرمجاز، دلال‌ها و سفته‌بازان از فرآیند تأمین مالی تجاری کشور

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارزی

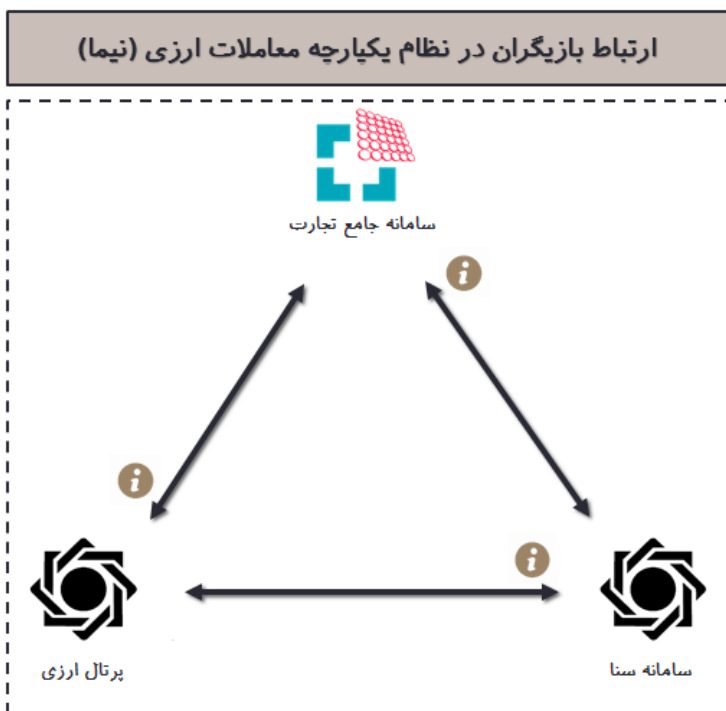
- کاهش چشمگیر قاچاق کالا به وسیله قطع جریان تامین مالی آن و از صرفه انداختن آن
- جلوگیری از خروج سرمایه و حفظ منابع ارزی
- ثبات بازار در اثر حذف فعالیت‌های سفته‌بازی و سوداگری ارزی و با شناسایی کامل تمامی نیازهای واقعی خرید ارز و الزام به تامین از طریق سامانه
- توزیع ارز مداخله‌ای بانک مرکزی به بازار براساس رتبه عملکردی صرافی‌ها در سامانه
- امکان نظارت سیستمی بر عملکرد صرافی‌ها به منظور فعالیت در چارچوب ضوابط بانک مرکزی و عدم امکان ثبت اطلاعات نادرست با هدف فرار مالیاتی و اقدامات پولشویی
- جلوگیری از فرار مالیاتی صرافی‌ها با رصد سیستمی فعالیت‌های مالی در سامانه
- کاهش هزینه‌ها و افزایش کیفیت خدمات با ایجاد فضای رقابتی برای صرافی‌ها

۲-۲- نحوه خرید ارز توسط صرافی‌ها در سامانه نیما

با راه‌اندازی سامانه‌ی «نیما»، مقدمات سامان بخشیدن به بازار ارز کشور فراهم شد. هدف از راه‌اندازی این سامانه تسهیل تأمین ارز و ایجاد فضای امن برای خریداران و فروشندگان ارز است. سامانه‌ی یاد شده بدین منظور طراحی شده تا متقاضیان خرید ارز بتوانند درخواست خود را در یک بستر یکپارچه در اختیار فروشندگان ارز قرار دهند و فروشنده‌ای که تمایل به ارائه‌ی خدمات دارد، بتواند در بستری سالم و رقابتی، پیشنهاد خریدار ارز را پاسخ دهد. سامانه‌ی نیما در واقع بستری آنلاین برای خرید و فروش ارز است.

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارز

بازرگانان می‌توانند با مراجعه به سامانه‌ی جامع تجارت، درخواست خود را برای تأمین ارز ثبت سفارش‌های غیربانکی ثبت کنند. پس از ثبت سفارش و با توجه به هماهنگی صورت گرفته بین بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و وزارت صنعت، معدن و تجارت، این درخواست به صورت خودکار و برخط به سامانه‌ی نیما انتقال پیدا می‌کند و در نتیجه درخواست خرید ارز بازرگانان توسط صرافی‌ها مشاهده می‌شود و در صرافی‌ها می‌توانند پیشنهاد خود را ارائه کنند.

نمودار ۱- ارتباط بازیگران در نظام یکپارچه معاملات ارزی (نیما)

۳-۲- روش‌های تأمین ارز

به صورت کلی فرایند تأمین ارز مورد نیاز واردکنندگان کالا و متقاضیان ارز به دو روش صورت می‌پذیرد. یکی از روش‌های مورد نظر از طریق بانکی است که طی آن واردکننده، ثبت سفارش را انجام می‌دهد و بانک مرکزی از طریق پورتال ارزی، ارز را تأمین می‌کند و از طریق روابط بین کارگزاری بانک‌های ایران و سایر کشورها، پرداخت‌ها به فروشندگان خارجی صورت می‌پذیرد. شیوهی دیگر، تأمین ارز غیربانکی است که در آن سیستم بانکی دخالت ندارد و صرافی‌ها به عنوان مهره‌ی اصلی در تبادل پول ایفای نقش می‌کنند. بانک مرکزی روش غیربانکی برای تأمین و انتقال ارز را زائیده‌ی تحریم‌های بانکی اعلام کرده است.

متقاضیان خرید ارز به طریق غیربانکی می‌توانند با استفاده از سامانه‌ی نیما اقدام به ثبت درخواست کنند و سپس در صورت پیشنهاد از سوی صرافی‌ها برای ارائه‌ی خدمات، گزینه‌های موجود را مشاهده و از بین پیشنهادات ارائه شده، مورد مطلوب را انتخاب کنند. در واقع سامانه‌ی نیما به عنوان حلقه‌ی مفقوده بین سامانه‌ی جامع تجارت و سامانه‌ی پنجره‌ی واحد تجارت فرامرزی ایفای نقش می‌کند.

۴-۲- مزایای سامانه نیما

یکی از مزایای استفاده از سامانه‌ی نیما، دسترسی تجار به طیف گسترده‌ای از صرافی‌های بانکی و تضامنی است و از این رو نیما می‌تواند رقابت سالمی بین صرافی‌های موجود در این سیستم ایجاد کند. اهمیت سامانه‌ی نیما پس از یکسان‌سازی نرخ ارز توسط دولت از تاریخ ۲۱ فروردین سال ۱۳۹۷ بیش از پیش افزایش پیدا کرد.

براساس اطلاعات ارائه شده توسط بانک مرکزی، واردکنندگان و صادرکنندگان کالا به ترتیب برای تأمین ارز مورد نیاز برای ورود کالا پس از ثبت سفارش و همچنین فروش ارز حاصل از صادرات کالا باید از سامانه‌ی نیما استفاده کنند.

سامانه‌ی نیما از تاریخ ۲۸ بهمن ۱۳۹۶ کار خود را به صورت آزمایشی آغاز کرده بود؛ اما این سامانه به صورت رسمی از تاریخ ۳ اردیبهشت ۱۳۹۷ شروع به فعالیت کرد.

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارز

براساس اعلام بانک مرکزی، در نظام ارزی جدید و با بهره‌گیری از نظام یکپارچه معاملات ارزی یا همان نیما، هیچ واردات رسمی و قانونی بدون رصد و تأیید بانک مرکزی در خصوص جنبه‌های ارزی آن قابل انجام نخواهد بود.

سامانه‌ی نیما چهار بازیگر اصلی دارد:

- (۱) واردکنندگان کالا و خدمات به عنوان متقاضیان ارز.
 - (۲) صادرکنندگان کالا و خدمات به عنوان عرضه‌کننده‌ی ارز.
 - (۳) واسطه‌گران شامل بانک‌ها و صرافی‌ها که منابع را از سمت عرضه‌کنندگان به متقاضیان هدایت می‌کنند.
 - (۴) سیاست‌گذار که براساس پیش‌بینی منابع و مصارف، نرخ، دامنه‌ی آزادی نرخ، اولویت‌ها و سقف مصارف را از طریق سامانه کنترل می‌کند.
- سامانه‌ی نیما سه ویژگی اصلی دارد: الف) این سامانه داده‌ها و اطلاعات کامل و واقعی از عرضه و تقاضای ارز را فراهم می‌کند. ب) فرایند تأمین منابع و تخصیص مصارف ارزی در یک ساختار یکپارچه انجام می‌گیرد و ج) علاوه بر پوشش نیازمندی‌های کلان مربوط به تجارت، قابلیت پوشش نیازهای خرد مردم نظیر ارزهای مسافرتی، درمانی و دانشجویی را هم دارا است.

۳- سامانه سنا

این سامانه درگاهی است که صرافی‌ها باید معاملات روزانه ارزی خود را در آن ثبت کنند. این سامانه در آدرس اینترنتی www.cbifs.com/sana در دسترس است. صرافان موظف به ثبت تمامی معاملات ارزی‌شان در سنا یا سامانه نظارت ارز شده‌اند و چنانچه تخلفی از آن‌ها سر بزند یا بخواهند از ثبت معاملات‌شان امتناع کنند با برخورد بانک مرکزی مواجه می‌شوند.

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارزی

۱-۳- مزایای سامانه سنا

خرید و فروش اینترنتی ارز، حسابداری، خزانه‌داری، دسترسی آنلاین به حساب بانکی و امکان گرفتن قیمت تمام شده، بخش‌های مختلف این نرم‌افزار را تشکیل می‌دهند.

با فعال شدن تمامی بخش‌های سامانه نظارت ارز، صرافی می‌تواند علاوه بر گرفتن قیمت تمام شده و تعریف سود و زیان معامله‌هایش، با اتصال به بانکی که در آنجا صاحب حساب است عملیات برداشت و واریز وجه را نیز انجام دهد.

۴- اولویت‌بندی کالایی

اولویت بندی کالایی

بر اساس تصمیم ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی
کالاها بر حسب اولویت به ۴ گروه تقسیم شده‌اند:

تأمین ارز هر یک از این گروه‌های کالایی متفاوت است:

نمودار ۲- اولویت بندی کالایی

با توجه به اولویت‌بندی فوق‌الذکر نحوه تامین ارز اقلام وارداتی به شرح زیر می‌باشد:

(۱) **ارز بانکی:** ثبت سفارش‌های انجام شده اقلام این گروه که شامل اقلام اساسی و کالاهای ضروری می‌باشد با ارز رسمی و از محل ارز حاصل از صادرات نفت تامین خواهد شد.

(۲) **ارز نیمایی حاصل از صادرات پتروشیمی و صنایع فولادی:** اقلام این گروه شامل مواد اولیه مورد نیاز واحدهای تولیدی شده که با ارز حاصل از صادرات پتروشیمی‌ها و صنایع فولادی تامین خواهد شد.

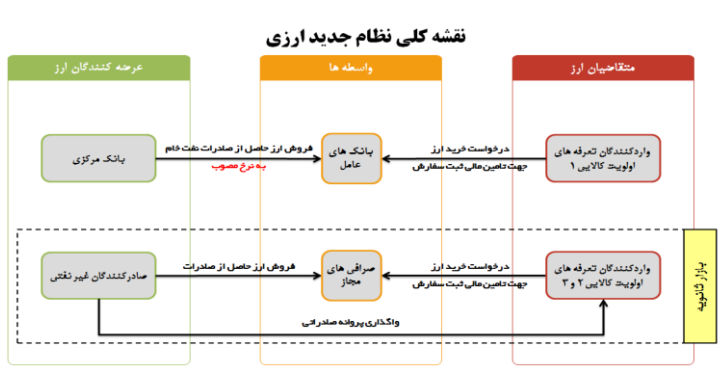
(۳) **ارز نیمایی حاصل از صادرات سایر اقلام:** ارز مورد نیاز واردکنندگان سایر اقلام وارداتی از محل صادرات این گروه تامین می‌شود.

(۴) **کالاهای گروه ۴:** شامل اقلام و کالاهایی است که تولید داخل داشته و این تولید پاسخگوی نیاز داخل می‌باشد.

تذکر: لازم به ذکر است در حال حاضر نحوه اقدام در خصوص گروه‌های کالایی ۲ و ۳ مشابه است.

نحوه ارائه ارز صادرکنندگان و تامین ارز مورد نیاز واردات در نظام ارزی جدید طبق شکل زیر می‌باشد:

۵- نقشه کلی نظام ارزی جدید

نمودار ۳- نقشه کلی نظام ارزی جدید

۶- دستورالعمل بازگشت ارز حاصل از صادرات

۶-۱- بخشنامه ارزی دولت در خصوص نحوه برگشت ارز حاصل از صادرات

در سال ۱۳۹۷

۱) به منظور ورود ارز حاصل از صادرات به چرخه اقتصادی کشور، صادرکنندگان کالا مکلفند تا ظرف سه ماه از تاریخ صدور پروانه صادراتی گمرکی، ۹۵ درصد ارز حاصل از صادرات خود را (براساس ارزش FOB یا FCA یا EXW کالا) به یکی از شکل‌های زیر یا ترکیبی از آنها استفاده نماید. ۵ درصد باقی مانده به منظور تامین هزینه‌هایی از قبیل بازاریابی، تبلیغات، دفاتر خارج از کشور، در اختیار صادرکننده خواهد بود؛ الف) واردات در مقابل صادرات، ب) پرداخت بدهی ارزی خود، پ) فروش ارز به بانک‌ها و صرافی‌های مجاز و ت) سپرده‌گذاری ارزی نزد بانک‌ها.

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارز

- تبصره ۱- مصادیق بازگشت ارز حاصل از صادرات بیش از شش ماه توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت تعیین خواهد شد، دستورالعمل اجرایی این تبصره توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت امور اقتصاد و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه خواهد شد.

- تبصره ۲- وجوه سپرده‌گذاری شده در هر زمان تنها می‌تواند به مصرف جزءهای الف، ب و پ برسد.

- تبصره ۳- فروش ارز به بانک‌ها و صرافی‌های مجاز توسط صادرکنندگان کالا باید از زمان راه‌اندازی سامانه «نظام یکپارچه مدیریت ارز (نیما)» از طریق سامانه مزبور صورت بگیرد.

۲) شرکت‌های دولتی و شرکت‌های وابسته به نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌های تحت مدیریت دولت و صادرکنندگان عمده، مجاز به واگذاری پروانه صادراتی خود به سایر واردکنندگان نیستند. واردات این صادرکنندگان از محل ارز حاصل از صادرات، منحصر به تامین نیازهای خود خواهد بود.

تبصره) فهرست صادرکنندگان عمده توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت به نحوی که با احتساب شرکت‌های دولتی و شرکت‌های وابسته به نهادهای عمومی غیردولتی حداقل ۸۰ درصد صادرات کشور را شامل شود در مقاطع سه ماهه اعلام می‌شود.

۳) تمامی صادرکنندگان موظفند اطلاعات مربوط به عملکرد بندهای فوق را در سامانه مدیریت ارز حاصل از صادرات (سماسا) ثبت نمایند.

۴) عدم برگشت ارز حاصل از صادرات به چرخه اقتصادی کشور طبق این دستورالعمل و توسط صادرکننده، ظرف مهلت تعیین شده تخلف محسوب شده و طبق مقررات با آن رفتار خواهد شد.

۵) اعمال معافیت مالیاتی صادرکنندگان توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی و سایر مشوق‌های صادراتی منوط به رعایت مفاد این دستورالعمل است.

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارزی

۶) کمیته قیمت‌گذاری کالاهای صادراتی در گمرکات جمهوری اسلامی ایران مکلف است تا در مقاطع دو ماهه قیمت کالاهای صادراتی را به روز نماید.

۷) صادرکنندگانی که مقصد نهایی کالای آن‌ها کشورهای عراق و افغانستان می‌باشد و مبادلات کالایی در بازارچه‌های مرزی تا اطلاع ثانوی الزامی به اجرای جزء (پ) بند (۱) ندارند.

۸) آن دسته از صادراتی که در چارچوب قراردادهای پیمان‌های پولی سیستم بانکی به پول ملی تسویه می‌شوند، مشمول این دستورالعمل نمی‌باشند.

۹) بانک‌ها و صرافی‌ها موظفند ارزهای خریداری شده را در چارچوب مقررات ارزی به فروش برسانند.

۱۰) بانک‌ها می‌توانند مازاد ارز خریداری شده از صادرکنندگان را به بانک مرکزی به فروش برسانند.

۱۱) گمرکات جمهوری اسلامی ایران موظف است تا از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل، اطلاعات پروانه‌های صادراتی را به محض صدور به صورت سیستمی به بانک مرکزی ارسال نماید.

۱۲) انجام هر گونه تغییرات در مفاد این دستورالعمل و ضوابط اجرایی به کارگروه موضوع ماده ۱۴ تصویب‌نامه صدرالذکر واگذار می‌گردد.

۲-۶- دستورالعمل بازگشت ارز حاصل از صادرات سال ۱۳۹۷

۱) تمامی صادرکنندگان کالا و خدمات مکلف به ارائه تعهد بابت بازگشت ارز حاصل از صادرات خود به چرخه اقتصادی کشور می‌باشند.

۲) بانک مرکزی مکلف است تا تنها برای واردات کالا و خدمات صادرکنندگانی تخصیص و تأمین ارز نماید که نحوه بازگشت ارز آن‌ها به چرخه اقتصادی کشور مطابق ساختار ذیل مشخص باشد.

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارز

۳) بازگشت ارز حاصل از صادرات صادرکنندگانی که مجموع صادرات سالانه آنها تا یک میلیون یورو، بیش از یک میلیون یورو تا سه میلیون یورو، بیش از سه میلیون یورو تا ده میلیون یورو و بیش از ده میلیون یورو به شرح ذیل باشد:

الف) تا یک میلیون یورو

- ★ از فروش ارز در "سامانه نیما" معاف است.
- ★ در ازای واردات کالا و خدمات مورد نیاز چرخه تولید یا تجارت خود پس از ثبت سفارش استفاده نماید (واردات در مقابل صادرات خود).
- ★ به صورت مستقیم جهت واردات کالا با تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت به واردکنندگان دیگر پس از ثبت سفارش واگذار نماید (واردات در مقابل صادرات غیر).
- ★ به صورت حواله یا اسکناس به بانکها و صرافیهای مجاز با ثبت در "سامانه نظارت ارز (سنا)" عرضه نماید.

ب) بیش از یک میلیون یورو تا سه میلیون یورو

- ★ مکلفند ۵۰ درصد ارز صادراتی را به "سامانه نیما" واگذار نمایند.
- ★ تبصره: تا سقف یک میلیون از فروش ارز در "سامانه نیما" معاف است.
- ★ مابقی ارز را می باید به طرق زیر به چرخه اقتصاد بازگردانند:
- ★ در ازای واردات کالا و خدمات مورد نیاز چرخه تولید یا تجارت خود پس از ثبت سفارش استفاده نماید (واردات در مقابل صادرات خود).
- ★ به صورت مستقیم جهت واردات کالا با تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت به واردکنندگان دیگر پس از ثبت سفارش واگذار نماید (واردات در مقابل صادرات غیر).

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارزی

- ★ به صورت حواله یا اسکناس به بانک‌ها و صرافی‌های مجاز با ثبت در "سامانه نظارت ارز (سنا)" عرضه نماید.

ج) بیش از سه میلیون یورو تا ده میلیون یورو

- ★ مکلفند ۷۰ درصد ارز صادراتی را در "سامانه نیما" عرضه نمایند.
- ★ تبصره: تا سقف یک میلیون از فروش ارز در "سامانه نیما" معاف است.
- ★ مابقی ارز را بایستی به طرق زیر به چرخه اقتصاد بازگردانند.
- ★ در ازای واردات کالا و خدمات و هزینه‌های بازاریابی مورد نیاز چرخه تولید یا تجارت خود پس از ثبت سفارش استفاده نماید (واردات در مقابل صادرات خود).

د) بیش از ده میلیون یورو

- ★ مکلفند ۹۰ درصد ارز صادراتی را در "سامانه نیما" عرضه نمایند.
- ★ تبصره: تا سقف یک میلیون از فروش ارز در "سامانه نیما" معاف است.
- ★ مابقی ارز را بایستی به طریق زیر به چرخه اقتصاد بازگردانند.
- ★ در ازای واردات کالا و خدمات و هزینه‌های بازاریابی مورد نیاز چرخه تولید یا تجارت خود پس از ثبت سفارش استفاده نماید.
- تبصره: فروش در "سامانه نیما" بیش از درصد مشخص شده در هر یک از سه دسته فوق، امکان‌پذیر است.
- تمامی صادرات انجام گرفته از تاریخ ۱۳۹۷/۱/۲۲ مشمول این مصوبه خواهد بود.

۳-۶- دستورالعمل بازگشت ارز حاصل از صادرات سال ۱۳۹۸

در آخرین دستورالعمل بازگشت ارز حاصل از صادرات، صادرکنندگان به دو دسته صادرکنندگان محصولات پتروشیمی و سایر صادرکنندگان تقسیم شده‌اند و بازگشت ارز آن‌ها به صورت ذیل می‌باشد:

گروه صادراتی	سامانه نیما	اسکناس	واردات در مقابل صادرات
مجموعه پتروشیمی‌ها	حداقل ۶۰٪	حداکثر ۱۰٪	۳۰٪
سایر صادرکنندگان	حداقل ۵۰٪	حداکثر ۲۰٪	۳۰٪

جدول ۴- بازگشت ارز حاصل از صادرات سال ۹۸

• نکات مهم

- ✓ استفاده از روش‌های فوق جهت رفع تعهد صادراتی منوط به ثبت اطلاعات فروش در سامانه‌های مربوطه است.
- ✓ حداکثر رفع تعهد ارزی حداکثر ۴ ماه از تاریخ کوتاژ صادراتی است (امکان مهلت بیشتر با نظر وزارتخانه‌های صمت و نفت وجود دارد).
- ✓ تمامی صادرکنندگان مکلف به ارائه تعهد ارزی برگشت ارز حاصل از صادرات می‌باشند.
- ✓ صادرکنندگان در صورت عدم امکان عرضه ارز به صورت اسکناس به میزان تعیین شده در جدول فوق می‌توانند از روش‌های جایگزین فروش در نیما و یا واردات در قبال صادرات جهت رفع تعهد ارزی استفاده نمایند.

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارزی

✓ بانک مرکزی ۲۰٪ ارزش صادراتی اعلامی توسط گمرک را به دلیل نحوه محاسبه ارزش پایه صادراتی در میزان بازگشت ارز حاصل از صادرات آن‌ها منظور می‌نماید.

۴-۶- بسته سیاستی نحوه برگشت ارز حاصل از صادرات سال ۱۳۹۹ و رفع تعهدات ایفا نشده سال های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

در تیر ماه ۱۳۹۹، بانک مرکزی نسبت به انتشار بسته سیاستی نحوه برگشت ارز حاصل از صادرات در سال ۹۹ و تعهدات ایفا نشده سال‌های قبل، اقدام نمود که در ذیل به آن اشاره می‌شود:

۱- صادرکنندگان می‌بایست حداقل ۸۰ درصد ارز حاصل از صادرات خود را به صورت حواله ارزی و حداکثر ۲۰ درصد آن را به صورت اسکناس در بازار ثانویه به بانک‌ها و صرافی‌های مجاز به فروش برسانند.

در تمامی مفاد این مصوبه، فروش ارز به صورت حواله های ارزی باید در "سامانه نیما" و به صورت اسکناس، باید در "سامانه نظارت ارز (سنا)" ثبت گردد.

تبصره ۱ - بنگاه‌های تولیدی-صادراتی به منظور تأمین نیازهای وارداتی خود می‌توانند حداکثر ۳۰ درصد منابع ارزی صادرات خود را استفاده نموده و لازم است مابقی ارز حاصل از صادرات (حداقل ۷۰ درصد) را به صورت حواله ارزی در بازار ثانویه به فروش برسانند.

تبصره ۲ - تأمین ارز گروهی از واردکنندگان با ارز حاصل از صادرات گروهی از صادرکنندگان به صورت مستقیم حسب مورد با توافق وزارت صنعت، معدن و تجارت یا وزارت نفت با بانک مرکزی و ثبت در سامانه نیما امکان‌پذیر است.

۲- تمامی صادرکنندگان موظفند حداکثر چهار ماه پس از صدور پروانه صادراتی گمرک ج.ا.ا، ارز خود را به چرخه اقتصاد کشور مطابق بند فوق برگردانند.

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارز

تبصره ۱ - امکان تمدید مهلت مذکور در موارد استثناء و با ارائه مستندات دقیق در صورت پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت و تأیید بانک مرکزی برای گروه های محدود کالایی وجود دارد.

تبصره ۲ - صادرکنندگانی که ظرف سه ماه بعد از صدور پروانه صادراتی ارز خود را برگردانند، تعهد ارزی آنان بر مبنای ۹۰ درصد ارزش پایه صادراتی خواهد بود.

تبصره ۳ - صادرکنندگانی که در مهلت تعیین شده از تاریخ پروانه صادراتی نسبت به برگشت ارز به چرخه اقتصاد اقدام نکرده اند، مکلفند باقیمانده تعهدات خود را در بازار دوم (سامانه نیما) به نرخ روز پایانی مهلت مزبور در بازار دوم (سامانه نیما) یا قیمت روز بازار، هر کدام کمتر باشد، به بانک مرکزی به فروش رسانند.

۳ - به منظور تقویت و ارتقای صادرات غیر نفتی و اطمینان از بازگشت ارز حاصل از صادرات به چرخه اقتصاد کشور، وزارت صنعت، معدن و تجارت علاوه بر پایش کارت های بازرگانی موجود، اقدام به رتبه بندی صادرکنندگان در سامانه یکپارچه اعتبارسنجی و رتبه بندی اعتباری، موضوع بند (ت) ماده (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و ماده (۴) آیین نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مذکور خواهد نمود. بر این اساس صادرکنندگان به منظور صادرات بیش از سقف اعتباری خود، می باید نسبت به ایفای تعهد ارزی اقدام نمایند.

۴ - ارز ناشی از پیمان ها و قراردادهای ارز داخلی با بخش دولتی یا غیر دولتی بایستی:

الف) از طریق ثبت سفارش برای تامین نیازهای وارداتی قراردادهای مذکور استفاده شود.

ب) مازاد آن بایستی در بازار ثانویه به فروش رسانده شود.

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارزی

۵- وزارت خانه های "نفت"، "صنعت، معدن و تجارت"، "تعاون، کار و رفاه اجتماعی"، "دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح"، "کشاورزی"، "سایر نهادهای عمومی غیر دولتی" با توجه به عملکرد صادراتی شرکت‌های تحت پوشش/ مدیریت خود و برآورد درآمدهای ارزی سال ۱۳۹۹، مسئولیت پیگیری برگشت ارز حاصل از صادرات مطابق این مصوبات با همکاری بانک مرکزی ج.ا.ا و دستگاه های نظارتی و قضایی را دارند.

۶- به منظور صادرات از محل ورود موقت

الف- تولیدکنندگان موظفند جهت ورود کالا اقدام به ثبت آماری از محل ورود موقت در سامانه جامع تجارت نمایند.

ب- گمرک جمهوری اسلامی، اقدام به صدور پروانه واردات موقت بر اساس ثبت آمار فوق نماید.

ج- تولیدکنندگان اقدام به صادرات از محل پروانه ورود موقت نموده و ضمن رفع تعهدات ارزی موضوع بند ۱ این ماده، الباقی ارز حاصل از صادرات را مطابق با این مصوبه رفع تعهد نماید.

تبصره: در خصوص پروانه های صادرات، از محل ورود موقت که تاریخ آن‌ها پیش از این مصوبه است، برگشت ارز بایستی حداکثر ظرف دو ماه از تاریخ این مصوبه با فروش ۵۰ درصد ارزش پروانه های صادراتی مزبور در بازار ثانویه صورت و متعاقباً رفع تعهد انجام گیرد.

۷- با توجه به تبصره (۲) ذیل بند (۱) مصوبه مورخ ۱۳۹۷/۷/۱۰ شورای عالی هماهنگی اقتصادی، ارائه هرگونه خدمات توسط تمامی دستگاه ها و سازمان های اجرایی، بانک های عامل و شبکه صرافی ها به صادرکنندگانی که بر مبنای این بسته سیاستی نسبت به برگشت ارز اقدام نمی نمایند و نیز سایر اشخاصی که به طور مستقیم یا غیر مستقیم در روند عدم برگشت ارز حاصل

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارز

از صادرات صادرکنندگان مذکور مشارکت دارند، تا زمان ایفای تعهد ارزی امکان پذیر نمی باشد.

تبصره ۱ - اسامی اشخاص مذکور در بندهای فوق الذکر با همکاری نهادهای نظارتی استخراج و به دستگاه های اجرایی ذی ربط و حسب مورد به مراجع قضایی منعکس خواهد شد.

تبصره ۲ - بانک مرکزی آمار و اطلاعات مربوط به اشخاص فوق الذکر را به صورت ماهانه جهت اقدام ذیل به تمامی سازمان ها و دستگاه های مرتبط ارسال می نماید.

وزارت صنعت، معدن و تجارت :

- عدم صدور و تمدید کارت بازرگانی
- عدم صدور یا تمدید ثبت سفارش
- عدم صدور هرگونه مجوزهای واردات و صادرات، تولیدی، صنفی و نظایر آن
- محدودیت از سایر خدمات مرتبط به تجارت اعم از داخلی و خارجی

گمرک جمهوری اسلامی ایران:

- عدم امکان استفاده از تسهیلات و خدماتی نظیر مسیر سبز ، پذیرش ضمانت ها و نظایر آن

- عدم استرداد حقوق و عوارض گمرکی

سازمان امور مالیاتی:

- لغو معافیت ها و مشوق های مالیاتی

بانک مرکزی:

- عدم صدور گواهی ثبت آماری (تخصیص ارز)

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارزی

- ارائه گزارش عملکرد حساب های مشکوک به نهادهای ذی ربط

بانک های عامل:

- عدم اعطای تسهیلات و ضمانتنامه های ریالی و ارزی و خدمات بانکی

شبکه صرافی ها:

- ارائه خدمات خرید، فروش و نقل و انتقال ارز و ارائه خدمات در خارج از کشور به صادرکنندگان به صورت مستقیم یا غیر مستقیم (تراستی ها) در راستای عدم برگشت ارز حاصل صادرات تخلف محسوب شده و در صورت احراز، ضمن لغو مجوز فعالیت توسط بانک مرکزی، صرافی متخلف به مراجع قضایی معرفی می شود.

صندوق ضمانت صادرات:

- عدم ارائه هر گونه خدمات مرتبط نظیر اعتبارسنجی، صدور بیمه نامه ها و ضمانت نامه ها صادراتی

سازمان راهداری و حمل و نقل جادهای و سازمان بنادر و دریانوردی :

- اعمال محدودیت در صدور بارنامه های داخلی و خارجی
- اعمال محدودیت در ارائه کلیه ی خدمات بندری و تسهیلات مرتبط

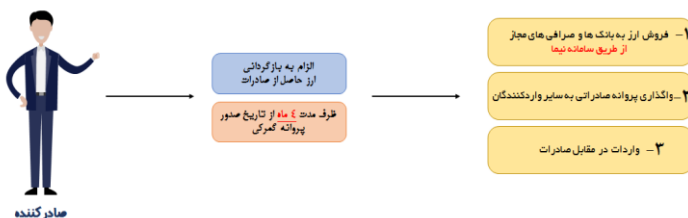
۷- روش های بازگرداندن ارز حاصل از صادرات

تذکر مهم: در حال حاضر روش های بازگرداندن ارز حاصل از صادرات صرفاً از طریق سامانه نیما و سنا و برای واحدهای تولیدی واردات از محل صادرات (به میزان ۳۰٪ صادرات) می باشد. اما اخیراً در خصوص تهاتر اقداماتی در حال انجام است که در ویرایش های بعدی لحاظ خواهد شد. ضمناً با توجه به تغییرات مداوم بخشنامه ها،

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارز

سایر روش‌ها نیز توضیح داده می‌شود تا در صورت تغییرات آتی تجار با این روش‌ها آشنایی داشته باشند.

روش‌های بازگردانی ارز حاصل از صادرات

نمودار ۵ روش‌های بازگرداندن ارز

۷-۱- فروش ارز به صرافی‌های مجاز

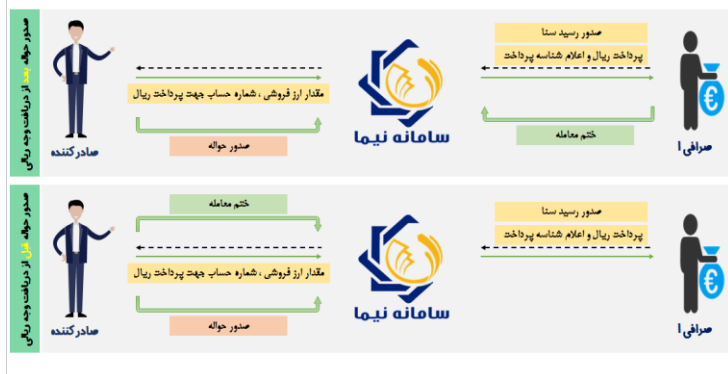
۱- فروش ارز به صرافی‌های مجاز

نمودار ۶- فروش ارز به صرافی‌های مجاز

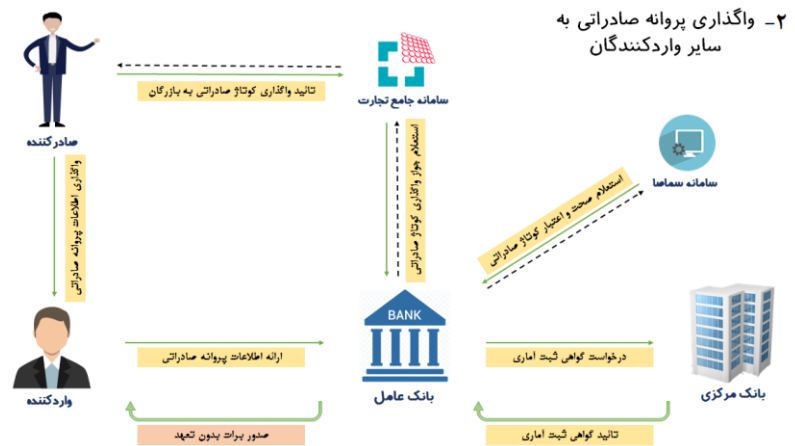
سامانه نیما و ایفای تعهدات ارزی

فروش ارز به صرافی‌های مجاز

نمودار ۷- فروش ارز به صرافی‌های مجاز

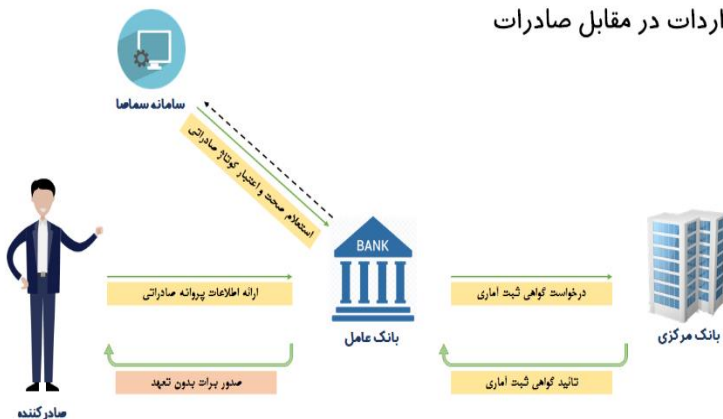
۷-۲- واگذاری پروانه‌های صادراتی به سایر واردکننده‌ها

نمودار ۸- واگذاری پروانه صادراتی به سایر واردکنندگان

۳-۷- واردات در مقابل صادرات

۳-۷- واردات در مقابل صادرات

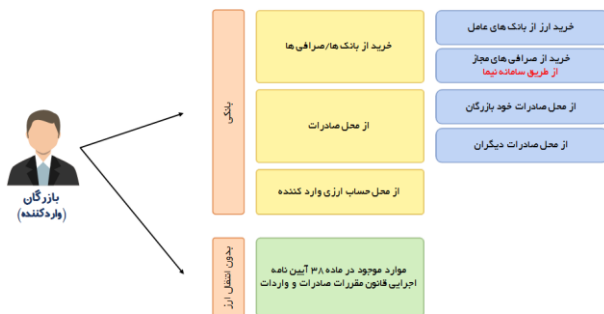
نمودار ۹- واردات در مقابل صادرات

۸- تامین ارز واردات در نظام جدید ارزی

طبق نمودار زیر واردات در نظام ارزی جدید به صورت بانکی (خرید از بانک، طرفی، از محل صادرات و از حساب ارزی وارکننده) و بدون انتقال ارز (موارد موجود در ماده ۳۸ آیین نامه اجرایی قانون مقررات، صادرات و واردات) می باشد.

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارزی

واردات در نظام جدید ارزی

نمودار ۱۰- تامین ارز واردات در نظام جدید ارزی

۸-۱- تامین ارز از طریق سامانه نیما

در این روش درخواست بازرگان حاوی نوع ارز، مقصد حواله و زمان از طریق سامانه نیما به صرافی‌ها ارسال می‌شود. در ادامه صرافی‌ها پیشنهادات خود را شامل نرخ، کارمزد ریالی، کارمزد ارزی به بازرگان ارائه می‌نمایند و بازرگان براساس پیشنهادات واصله، نسبت به انتخاب صراف مورد نظر اقدام می‌نماید و بعد از تایید پیشنهاد خرید توسط صراف مهلت و شرایط پرداخت ریال از سوی صراف از طریق سامانه نیما به بازرگان ارسال می‌شود. در ادامه بازرگان نسبت به پرداخت ریال ارز مورد نظر از طریق سامانه نیما اقدام نموده و صرافی بعد از اخذ تایید پرداخت ریال نسبت به صدور حواله اقدام می‌نماید و در ادامه حواله از طریق سامانه نیما توسط بازرگان تایید می‌شود.

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارز

تامین ارز از طریق سامانه نیما

نمودار ۱۱- تامین ارز از طریق سامانه نیما

مراحل تامین ارز در این روش به صورت زیر می باشد:

- ۱) ایجاد ثبت سفارش توسط بازرگان در سامانه جامعه تجارت
- ۲) مراجعه حضوری بازرگان به بانک و درخواست تامین ارز
- ۳) درخواست گواهی ثبت آماری از بانک مرکزی از سوی بانک عامل
- ۴) اخذ تعهدات و وثائق لازم از بازرگانان توسط بانک عامل (مطابق بند "ی" بخش اول مجموعه مقررات ارزی)
- ۵) ثبت ابزار پرداخت توسط بانک عامل
- ۶) ارائه اسناد حمل به بانک عامل توسط بازرگان
- ۷) ثبت اسناد حمل توسط بانک
- ۸) نسبت منشاء ارز توسط بازرگان در سامانه جامع

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارزی

(۹) صدور اعلامیه تامین ارز توسط بانک عامل

(۱۰) ترخیص کالا از گمرک (با ارائه شماره رهگیری اعلامیه تامین ارز (SATA)

(۱۱) رفع تعهد و تضامین از بانک عامل

۲-۸- فرایند واردات در مقابل صادرات و واگذاری پروانه‌های صادراتی

۲-۸-الف) تامین ارز از محل صادرات خود

(۱) ایجاد ثبت سفارش در سامانه جامع تجارت

(۲) مراجعه حضوری بازرگان به بانک عامل و درخواست تامین ارز

(۳) درخواست گواهی ثبت آماری از بانک مرکزی توسط بانک عامل

(۴) اخذ وثایق و تعهدات لازم از بازرگان (مطابق بند "ی" بخش اول مجموعه مقررات ارزی)

(۵) ثبت پروانه صادراتی توسط بانک

تذکر: ثبت اطلاعات در سامانه توسط بانک عامل، در صورت نامعتبر بودن پروانه صادراتی امکان‌پذیر نخواهد بود.

(۶) ثبت ابزار پرداخت توسط بانک عامل (برات بدون تعهد)

(۷) ارائه اسناد حمل به بانک توسط بازرگان

(۸) ثبت اسناد حمل توسط بانک عامل

(۹) ثبت منشأ ارزی توسط بازرگان در سامانه جامع (مراجعه به بخش مدیریت عملیات ارزی بانکی)

(۱۰) صدور اعلامیه تامین ارز توسط بانک عامل

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارز

(۱۱) ترخیص کالا از گمرک با ارائه شماره رهگیری اعلامیه تامین ارز (SATA)

(۱۲) رفع تعهد و تضامین از بانک عامل

۲-۸-ب) تامین ارز از محل صادرات دیگران

(۱) واگذاری کوتاژ توسط صادرکننده به واردکننده

(۲) ایجاد ثبت سفارش توسط وارکننده در سامانه جامع تجارت

تذکر: جهت تامین ارز از سامانه نیما لازم است بازرگان در عملیات ثبت سفارش، در تب "مالی-بانکی" فیلد نوع عملیات ارزی را بانکی و فیلد تامین ارز از محل صادرات انتخاب نماید.

(۳) مراجعه حضوری واردکننده به بانک عامل و درخواست تامین ارز

(۴) درخواست گواهی ثبت آماری از بانک مرکزی توسط بانک عامل

(۵) اخذ وثائق و تعهدات لازم از بازرگان طبق بند "ی" بخش اول مقررات ارزی

(۶) ثبت پروانه‌های صادراتی توسط بانک عامل

تذکر: ثبت اطلاعات در سامانه در صورتی نامعتبر بودن پروانه‌های صادراتی امکان-پذیر نخواهد بود.

(۷) استعلام جواز واگذاری پروانه توسط بانک عامل

(۸) تایید مجوز واگذاری پروانه صادراتی به واردکننده توسط صادرکننده از طریق سامانه جامع تجارت

(۹) ثبت ابزار پرداخت توسط بانک عامل (برات بدون تعهد)

(۱۰) ارائه اسناد حمل به بانک عامل توسط واردکننده

(۱۱) ثبت اسناد حمل به بانک عامل

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارزی

۱۲) ثبت منشا ارز توسط واردکننده از طریق مراجعه به بخش مدیریت عملیات ارزی بانکی

۱۳) صدور اعلامیه تامین ارز توسط بانک عامل

۱۴) ترخیص کالا از گمرک با ارائه شماره رهگیری اعلامیه تامین ارز (SATA)

۱۵) رفع تعهد و تضامین از بانک عامل توسط واردکننده

۹- راهنمای خرید ارز از سامانه نیما

خرید ارز قابلیت جدیدی در سامانه جامع تجارت است که به بازرگانان محترم این امکان را می‌دهد که درخواست خرید ارز (حواله) خود را به صورت سیستمی به تمام صرافی‌های مجاز ارائه دهند و پس از دریافت پیشنهادهای آنها، بهترین پیشنهاد را انتخاب و معامله خود را تا مرحله تأیید وصول حواله پیگیری نمایند.

خرید ارز فقط برای تأمین ارز در ثبت سفارش‌های بانکی دارای گواهی ثبت آماری تأیید شده به صورت "بانکی نیما" قابل استفاده است. بازرگان برای استفاده از این قابلیت، باید پس از انجام ثبت سفارش، به بانک عامل مراجعه کند، سپس بانک عامل باید نسبت به ثبت درخواست تخصیص ارز، دریافت تأیید بانک مرکزی، اخذ تعهد از واردکننده مطابق تبصره ۴ بند "ی" بخش اول مجموعه مقررات ارزی و ثبت آن در پورتال ارزی اقدام نماید. پس از طی این مراحل، بازرگان می‌تواند از طریق منوی «عملیات ارزی»، «مدیریت عملیات ارزی بانکی» گزینه خرید ارز را مطابق شکل انتخاب نماید.

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارز

نمودار ۱۲- نحوه ورود به بخش خرید ارز

۹-۱- ایجاد درخواست جدید

برای شروع کار در صفحه اصلی پس از انتخاب یکی از ثبت سفارش‌ها، گزینه «ایجاد درخواست جدید» را انتخاب نمایید. با انتخاب این گزینه، در صورت داشتن گواهی ثبت آماری از نوع «بانکی نیما» تأیید شده در بانک مرکزی که بانک عامل برای آن تعهد لازم را دریافت کرده است، به صفحه ایجاد درخواست منتقل می‌شوید.

ردیف	تاریخ	مبلغ	نوع	وضعیت	توضیحات	تاریخ	مبلغ	نوع	وضعیت	توضیحات
۱	۱۳۹۹/۰۱/۰۱	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	تجارت	در انتظار تایید	تجارت	۱۳۹۹/۰۱/۰۱	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	تجارت	در انتظار تایید	تجارت
۲	۱۳۹۹/۰۱/۰۱	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	تجارت	در انتظار تایید	تجارت	۱۳۹۹/۰۱/۰۱	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	تجارت	در انتظار تایید	تجارت
۳	۱۳۹۹/۰۱/۰۱	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	تجارت	در انتظار تایید	تجارت	۱۳۹۹/۰۱/۰۱	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	تجارت	در انتظار تایید	تجارت
۴	۱۳۹۹/۰۱/۰۱	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	تجارت	در انتظار تایید	تجارت	۱۳۹۹/۰۱/۰۱	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	تجارت	در انتظار تایید	تجارت
۵	۱۳۹۹/۰۱/۰۱	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	تجارت	در انتظار تایید	تجارت	۱۳۹۹/۰۱/۰۱	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	تجارت	در انتظار تایید	تجارت
۶	۱۳۹۹/۰۱/۰۱	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	تجارت	در انتظار تایید	تجارت	۱۳۹۹/۰۱/۰۱	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	تجارت	در انتظار تایید	تجارت
۷	۱۳۹۹/۰۱/۰۱	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	تجارت	در انتظار تایید	تجارت	۱۳۹۹/۰۱/۰۱	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	تجارت	در انتظار تایید	تجارت
۸	۱۳۹۹/۰۱/۰۱	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	تجارت	در انتظار تایید	تجارت	۱۳۹۹/۰۱/۰۱	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	تجارت	در انتظار تایید	تجارت
۹	۱۳۹۹/۰۱/۰۱	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	تجارت	در انتظار تایید	تجارت	۱۳۹۹/۰۱/۰۱	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	تجارت	در انتظار تایید	تجارت
۱۰	۱۳۹۹/۰۱/۰۱	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	تجارت	در انتظار تایید	تجارت	۱۳۹۹/۰۱/۰۱	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	تجارت	در انتظار تایید	تجارت

شکل ۱۳- صفحه اصلی

(۱) تعیین مبلغ (ویزارد اول)

در ویزارد اول نوع ارز و مبلغ حواله مشخص می‌گردد. برای شروع کار، از قسمت ردیف گواهی یکی از گواهی‌های ثبت آماری خود را از لیست انتخاب نمایید.

نکته: در این لیست فقط گواهی‌های ثبت آماری تأیید شده از نوع "نیما بانکی" نمایش داده می‌شوند که بانک عامل اخذ تعهد آنها از بازرگان را تأیید کرده باشد.

پس از انتخاب گواهی، فیلدهای سقف خرید و نوع ارز گواهی تکمیل می‌شوند. سقف خرید به معنای حداکثر مبلغی (به ارز گواهی ثبت آماری) است که می‌توان برای آن درخواست خرید ارز داد.

شکل ۱۴- ویزارد تعیین مبلغ درخواست

در ادامه باید نوع ارز درخواست (که می‌تواند با ارز ثبت سفارش و گواهی ثبت آماری متفاوت باشد) را انتخاب کنید. پس از انتخاب نوع ارز، مبلغ مورد نظر خود را وارد نمایید و در صورت تفاوت نوع ارز درخواست با ارز گواهی ثبت آماری، سیستم با نرخ تبدیل روز بانک مرکزی مبلغ شما را با ارز گواهی ثبت آماری محاسبه می‌کند و نمایش می‌دهد. در قسمت نوع حواله منظور از «خالص»، واریز کل وجه درج شده به حساب ذینفع است و تمامی کارمزدها و هزینه‌های انتقال وجه اضافه بر این مبلغ محاسبه و اخذ خواهد شد، در مقابل با انتخاب، «ناخالص» کارمزدها و هزینه‌های انتقال

وجه، از مبلغ درخواست کسر می‌شود و مبلغی کمتر از مبلغ درج شده به حساب ذینفع واریز خواهد شد. پس از درج مبلغ، گزینه افزودن به لیست فعال می‌شود و می‌توانید این مبلغ را جدول ریز درخواست اضافه نمایید. پس از مشخص نمودن مبلغ درخواست با انتخاب گزینه بعدی به ویزارد دوم می‌روید.

۲) اطلاعات مقصد (ویزارد دوم)

در این بخش اطلاعات مقصد حواله مشخص می‌شود. اطلاعات مقصد شامل دو بخش اطلاعات بانک مقصد و اطلاعات ذینفع می‌باشد. با انتخاب جستجو فیلد بانک مقصد لیست بانک‌ها گشوده می‌شود و می‌توانید با اسم بانک یا کد سوئیفت بانک مورد نظر خود را جستجو و انتخاب نمایید. با انتخاب بانک مقصد، فیلدهای کد سوئیفت و کشور مقصد به صورت خودکار تکمیل می‌شوند. صدور حواله در برخی از کشورها نیازمند کدهای بانکی اختصاصی دیگری است که در فیلد سایر کدها می‌توانید کد مربوطه را انتخاب نمایید. اطلاعات ذینفع شامل نام، آدرس، تلفن و شماره حساب مقصد است. تکمیل نام ذینفع و حداقل یکی از دو فیلد شماره حساب یا IBAN اجباری است. پس از تکمیل موارد اجباری با انتخاب گزینه بعدی به ویزارد نهایی می‌روید.

شکل ۱۵- ویزارد اطلاعات مقصد درخواست

۳) اطلاعات تکمیلی (ویزارد سوم)

شکل ۱۶- ویزارد اطلاعات تکمیلی درخواست

در اولین قسمت از این بخش باید نوع درخواست خود را مشخص نمایید. اگر نوع درخواست را تمام صرافی‌ها انتخاب نمایید درخواست شما برای تمام صرافی‌های مجاز سطح کشور ارسال می‌گردد و پیشنهادهای آنها را دریافت خواهید کرد. اگر تمایلی به این کار ندارید و ترجیح می‌دهید با صرافی آشنای خود کار کنید، می‌توانید با انتخاب گزینه یک صرافی خاص و جستجوی نام صرافی مدنظرتان، درخواست خود را فقط برای وی ارسال نمایید.

شکل ۱۷- انتخاب یک صرافی خاص

حداکثر تاریخ قابل قبول برای وصول حواله به حساب دینفع را در فیلد «مهلت پرداخت» مشخص نمایید. این تاریخ برای این منظور در نظر گرفته شده است که صرافی در صورتی که توانایی انجام حواله تا تاریخ مدنظر شما را دارد اقدام به ارائه پیشنهاد کند. درخواست شما تا تاریخی که در فیلد «تاریخ اعتبار درخواست» مشخص می‌کنید، اعتبار دارد و پس از آن تاریخ، پیشنهاد جدیدی دریافت نمی‌کنید. بعد از این تاریخ چنان چه پیشنهادی دریافت کرده باشید، می‌توانید آن را انتخاب نمایید و در صورت عدم وجود پیشنهاد، درخواست شما ابطال می‌شود. در نهایت در فیلد علت درخواست حواله می‌بایست مشخص نمایید حواله شما به چه منظوری صورت می‌گیرد.

سامانه نیما و ایفای تعهدات از

اطلاعات این فیلد در کمک به صرافی‌ها برای پاسخگویی به سوالات احتمالی نهادهای نظارتی بین‌المللی شمرثمر خواهد بود، در نتیجه، از ارائه اطلاعات غلط پرهیز کنید. بسیاری از صرافی‌ها شماره و تاریخ پروفرما را نیز از مشتریان خود مطالبه می‌کنند که در صورت تمایل می‌توانید این اطلاعات را نیز در این فیلد درج نمایید. در نهایت، با انتخاب گزینه ثبت و تمام، درخواست شما در صف ارسال قرار می‌گیرد و در صورت عدم بروز مشکل و ارسال اطلاعات، درخواستی با وضعیت منتظر دریافت پیشنهاد در جدول درخواست‌های خود مشاهده می‌کنید.

۴) جزییات درخواست

در صفحه اصلی، لیست درخواست‌هایی را که ثبت کرده‌اید، مشاهده می‌کنید. با انتخاب گزینه «جزئیات» ذیل هر سطر، به صفحه جزییات درخواست منتقل می‌شوید. در این بخش ریز اطلاعات درخواست را مشاهده می‌نمایید. همچنین بسته به وضعیت درخواست امکان ویرایش یا حذف آن را خواهید داشت.

شکل ۱۸- جزییات درخواست

۵) حذف درخواست

حذف درخواست تا قبل از پرداخت ریال امکان‌پذیر است.

۶) ویرایش درخواست

تا زمانی که پیشنهادی انتخاب نکرده باشید، امکان ویرایش اطلاعات ذینفع، تاریخ-ها و علت درخواست حواله را دارید. ویرایش سایر موارد امکان‌پذیر نیست و برای تغییر می‌بایست درخواست را حذف و درخواست جدیدی ایجاد نمایید.

۷) وضعیت‌های درخواست

درخواست‌های خرید ارز دارای وضعیت‌های مختلفی هستند که پیشرفت کار را نمایش می‌دهند. این وضعیت‌ها که در ستون وضعیت نمایش داده می‌شوند، به شرح زیر هستند:

وضعیت	شرح
پیش نویسی	درخواستی ایجاد کرده‌اید ولی قبل از ثبت نهایی یا انصراف، ناتمام رهاش کرده‌اید.
منتظر ارسال به بانک مرکزی	درخواستی که ثبت کرده‌اید در صف ارسال به بانک مرکزی است.
منتظر دریافت پیشنهاد	درخواست شما با موفقیت در اختیار صرافان قرار گرفته است و منتظر دریافت پیشنهاد از سوی ایشان است. (هنوز پیشنهادی دریافت نشده است)
(II پیشنهاد فعال)	درخواست شما با موفقیت در اختیار صرافان قرار گرفته است و منتظر دریافت پیشنهاد از سوی ایشان است. (از پیشنهادهایی که دریافت کرده‌اید، II پیشنهاد همچنان دارای اعتبار هستند)
پایان اعتبار (II پیشنهاد فعال)	اعتبار درخواست شما تمام شده است. از پیشنهادهایی که دریافت کرده‌اید، II پیشنهاد همچنان دارای اعتبار هستند. پیشنهاد جدیدی دریافت نخواهید کرد.
منتظر تأیید صرافی	پیشنهادی را انتخاب نموده‌اید و صرافی هنوز پیشنهاد خود را تأیید نکرده است.
آماده پرداخت ریال	صرافی پیشنهاد را تأیید کرده است و باید وجه ریالی را پرداخت نمایید.
منتظر تأیید پرداخت	اطلاعات پرداخت شما ارسال شده است و منتظر اعلام نظر صراف است.
منتظر صدور حواله	وجه ریالی را به صورت کامل پرداخت کرده‌اید و صراف باید اقدام به صدور حواله کند.
آماده تأیید نهایی	صرافی صدور حواله را اعلام کرده است. شما باید وصول یا عدم وصول حواله را مشخص نمایید.
مختومه	وصول حواله را تأیید کرده‌اید، معامله پایان یافته و پرونده مختومه شده است.
ابطال	درخواست خود را حذف کرده‌اید یا اعتبار درخواست شما بدون دریافت پیشنهادی به اتمام رسیده است.

شکل ۱۹- وضعیت‌های مختلف درخواست‌های خرید ارز

۸) دریافت پیشنهاد و انجام معامله

پس از ثبت درخواست و در صورت دریافت پیشنهاد، برای ادامه فرایند خرید ارز می‌بایست به صفحه جزئیات درخواست مراجعه نمایید. این صفحه شامل بخش‌های مختلفی است که تمام فرایند انجام معامله، از مشاهده و انتخاب پیشنهادهای تأیید یا عدم تأیید وصول حواله در آن صورت می‌گیرد.

۹) پیشنهادها

در مدت زمانی که درخواست شما دارای اعتبار است، صرافی‌ها می‌توانند روی آن پیشنهاد ثبت کنند. در این صورت پیشنهادهای دریافت شده از صرافان در جدولی در بخش پیشنهادها نمایش داده می‌شوند.

کتاب	کد پیشنهاد	صرافی	کارمزد ریالی	کارمزد ارزی	قیمت واحد	قیمت کل	مدت اعتبار پیشنهاد	وضعیت	اطلاعات صرافی
	۱۳۰	شرکت صرافی ملت (اصفهان - تهران)	۱۵۰۰۰	۳	۱,۷۸۲,۲۰۰	۲۰۰	۱۳۹۵/۱۳/۱۸:۸	مستند	
	۱۳۱	شرکت صرافی ملی (اصفهان - تهران)	۱۰۰۰۰	۰	۱,۳۹۵,۰۰۰	۱۰۰	۱۳۹۵/۱۳/۱۷:۷	مستند	

نمایش ۲ از مجموع ۲ مورد

فیلتر

شکل ۲۰- بخش پیشنهادها

اطلاعات پیشنهاد به شرح زیر است:

- ❖ کارمزد ریالی و ارزی: کارمزدهای پیشنهادی صرافی
- ❖ قیمت واحد: قیمت فروش هر واحد ارز به ریال
- ❖ قیمت کل: برابر است با (مبلغ ارزی + کارمزد ارزی) × قیمت واحد + کارمزد ریالی

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارزی

- ❖ حداکثر زمان صدور حواله: حداکثر زمانی که صرافی پیش‌بینی می‌کند پس از پرداخت وجه ریالی معامله، حواله به مقصد می‌رسد.
- ❖ مهلت اعتبار پیشنهاد: پیشنهاد تا این زمان معتبر و قابل انتخاب است.
- ✓ توضیحات: اگر صرافی در رابطه با پیشنهاد خود توضیحاتی داشته باشد در این قسمت نمایش داده می‌شود.
- ✓ اطلاعات صرافی: آدرس، شماره تماس و شرایط عمومی صدور حواله صرافی را می‌توانید در این قسمت مشاهده نمایید.

۲-۹- انتخاب پیشنهاد

پس از مشاهده پیشنهادها، می‌توانید یکی از آنها را انتخاب نمایید. در این صورت، وضعیت درخواست منتظر تأیید صرافی می‌شود و درخواستی برای صرافی منتخب ارسال می‌گردد تا پیشنهاد خود را تأیید نماید. چنانچه پیشنهاد از سمت صرافی رد شود، وضعیت درخواست از «منتظر تأیید صرافی» به وضعیت قبل بازمی‌گردد و در صورت تأیید، وضعیت درخواست «آماره پرداخت ریال» می‌شود.

لغو انتخاب

تا قبل از پرداخت ریال چنان چه به هر دلیل از انتخابی که کرده‌اید پشیمان شدید می‌توانید از معامله انصراف دهید. برای این منظور از گزینه لغو انتخاب استفاده نمایید. پس از انصراف می‌توانید پیشنهاد دیگری را انتخاب و یا درخواست خود را حذف نمایید.

پرداخت ریال

پس از این که صرافی پیشنهاد خود را تأیید کرد، وضعیت درخواست آماده پرداخت ریال می‌شود. در این بخش شما می‌بایست قیمت کل را به حسابی که اطلاعات آن را در سامانه مشاهده می‌کنید، واریز نمایید.

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارز

نکته اول: مهلت پرداخت ریال از سوی صرافی مشخص شده است و سامانه کنترلی برای آن در نظر نگرفته است. چنان چه پرداخت بعد از این تاریخ صورت بگیرد و اختلافی بین شما و صرافی رخ دهد، مسئولیت پیگیری و حل اختلاف به عهده شما می باشد.

The screenshot displays the NIMA system interface. At the top, there are several input fields for transaction details, including 'شماره حساب' (Account Number), 'شماره ارز' (Currency Number), 'شماره نیما' (NIMA Number), and 'شماره نیما' (NIMA Number). Below these, there are buttons for 'درج پرداخت' (Record Payment) and 'توسیع' (Expand). A table at the bottom shows a list of transactions with columns for 'تاریخ ثبت' (Record Date), 'ارز پرداخت' (Payment Currency), 'کد پرداخت' (Payment Code), 'تاریخ پرداخت' (Payment Date), 'بلک نیما' (NIMA Black), 'مبلغ' (Amount), 'وضعیت' (Status), and 'توضیحات' (Comments). The table contains one row of data.

تاریخ ثبت	ارز پرداخت	کد پرداخت	تاریخ پرداخت	بلک نیما	مبلغ	وضعیت	توضیحات
۱۳۹۸/۰۳/۲۵	ریال		۱۳۹۸/۰۳/۲۵	۱۲۸۳۳۰۰	۱۲۸۳۳۰۰	تایید شده	

شکل ۲۱- بخش پرداخت ریال

پس از پرداخت ریال می بایست اطلاعات آن را در سامانه ثبت نمایید. این اطلاعات پس از بررسی توسط سیستم و صراف تأیید یا رد می شوند.

نکته دوم: می توانید پرداخت را در چند مرحله انجام دهید.

بعد از این که جمع مبلغ پرداخت های تأیید شده قیمت کل پیشنهاد را پوشش داد، وضعیت درخواست منتظر صدور حواله می شود و صراف می بایست اقدام به ارائه رسید سنا و صدور حواله نماید.

اطلاعات حواله

صدور حواله توسط صرافی ها چند روز طول خواهد کشید. در این مدت صرافی می بایست اطلاعات معامله را در سامانه سنا ثبت و اطلاعات آن را به سامانه جامع ارسال نماید. در این صورت این اطلاعات، در بخش اطلاعات حواله نمایش داده خواهد شد.

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارزی

نکته: در رسید سامانه سنا کارمزد وجود ندارد و جمع مبلغ ریالی به میزان کارمزد ریالی کمتر از قیمت کل پیشنهاد است.

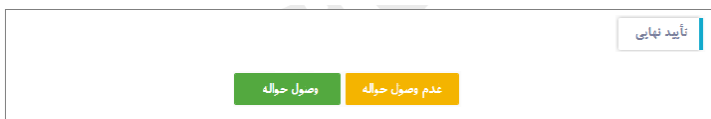
همچنین صراف می‌تواند تا قبل از اعلام صدور حواله، مستنداتی را جهت نمایش جریان صدور حواله برای شما ارسال نماید. در صورتی که صراف اتمام صدور حواله را اعلام نماید، وضعیت درخواست آماده تأیید نهایی می‌شود.

شکل ۲۲- بخش اطلاعات حواله

تأیید نهایی

در فرم‌های حواله‌ای که صرافی‌ها در اختیار شما قرار می‌دهند، معمولاً عبارتی با این مضمون وجود دارد که متقاضی موظف است حداکثر ظرف مدت مشخصی پس از صدور حواله، عدم وصول حواله را به اطلاع صراف برساند و پس از آن صرافی مسئولیتی را قبول نمی‌کند. این بخش از سامانه بدین منظور طراحی شده است.

شکل ۲۳- بخش تأیید نهایی

چنان چه گزینه وصول حواله را تأیید نمایید وضعیت درخواست مختومه می گردد و معامله پایان می پذیرد. با انتخاب گزینه عدم وصول حواله وضعیت درخواست یک مرحله به عقب بازمی گردد و به صراف اطلاع رسانی می شود. چنان چه این گزینه را در زمان مشخص شده توسط صرافی (معمولاً در شرایط عمومی صرافی ها ذکر می گردد) انتخاب کرده باشید صراف موظف است پیگیری های لازم را به عمل آورد.

نکته: سامانه جامع تجارت مسئولیتی در قبال اختلافات احتمالی ناشی از عدم صدور و وصول حواله نخواهد داشت.

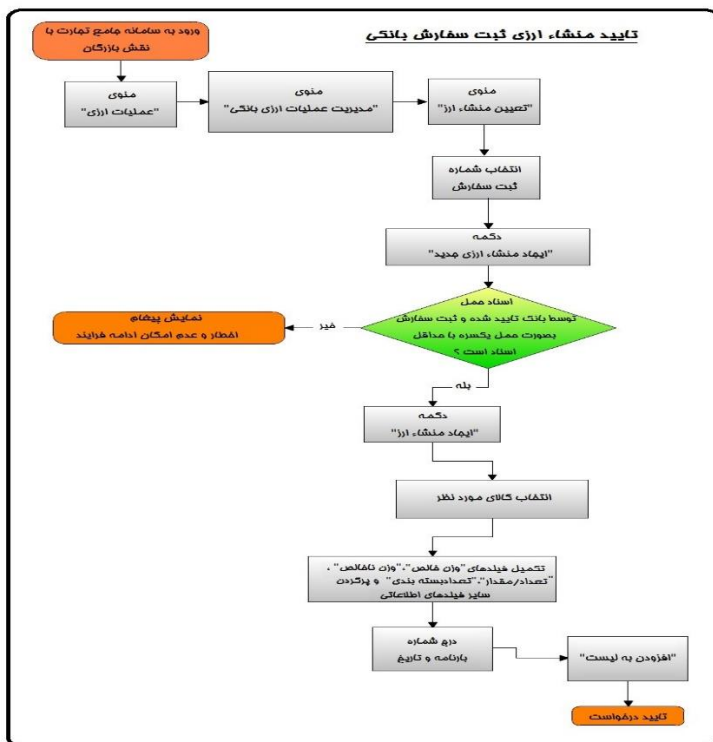
۱۰- راهنمای تعیین منشأ ارز و اظهار شناسه رهگیری

در فرآیند تجارت تمامی کالاها، شما باید قبل از ترخیص کالا در ثبت سفارش های غیربانکی و قبل از مراجعه به بانک عامل جهت دریافت اعلامیه تامین ارز در ثبت سفارش های بانکی اقدام به اعلام منشأ ارز نمایید. اما برای کالاهای مشمول شناسه رهگیری، پس از تعیین منشأ ارز، باید شناسه رهگیری نیز اظهار شود. در این راهنما ضمن معرفی گام به گام مراحل تعیین منشأ ارز، به چگونگی اظهار شناسه رهگیری پرداخته خواهد شد.

۱-۱- تعیین منشأ ارز ثبت سفارش های غیربانکی

در نمودار زیر فرآیند تعیین منشأ ارز برای ثبت سفارش های غیربانکی قابل مشاهده می باشد.

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارزی

نمودار ۲۴

در ثبت سفارش‌های غیربانکی پس از انجام ثبت سفارش باید منشأ ارز ثبت شود. برای این منظور پس از انتخاب گزینه عملیات ارزی و مدیریت عملیات ارزی غیربانکی از منوی کنار، گزینه تعیین منشأ ارز مطابق شکل زیر را انتخاب کنید.

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارز

The screenshot displays the NiMA system interface. The main area shows a table of export licenses with columns for license number, origin, status, and other details. The sidebar on the right contains navigation options. Red boxes highlight the following elements:

1. 'ایجاد منشأ ارز' (Create Origin) button in the sidebar.
2. 'منشأ ارز غیر بانکی' (Non-bank Origin) option in the sidebar.
3. 'تعیین منشأ ارز' (Determine Origin) button in the sidebar.

شکل ۲۵- ورود به صفحه تعیین منشأ ارز غیر بانکی

سیس با انتخاب شماره ثبت سفارش مورد نظر خود، دکمه ایجاد منشأ ارز جدید را بزنید.

The screenshot shows the 'ایجاد منشأ ارزی جدید' (Create New Origin) button highlighted with a red box. The button is located in the main area of the interface, next to a dropdown menu showing '۴۲۱۶۸۱۰۵'.

شکل ۲۶- انتخاب دکمه ایجاد منشأ ارز جدید

سیس مطابق شکل زیر پس از انتخاب کالای مورد نظر، فیلدهای وزن ناخالص، وزن خالص و تعداد/مقدار و تعداد بسته‌بندی کالا را انتخاب نمایید. توجه داشته باشید در این مرحله شما فقط می‌توانید کالاهای موجود در ثبت سفارش خود را تا سقف تعداد اعلام شده در مرحله تجاری انتخاب نمایید. در غیر این صورت سامانه از ادامه انجام فرآیند توسط شما جلوگیری خواهد کرد. پس از وارد کردن فیلدهای اطلاعاتی مربوط به کالا، سایر فیلدهای اطلاعاتی را نیز پر کنید.

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارزی

۳

منابع قوت کانا	۶۰	منابع عمل	۰	منابع بازرسی	۰
سایر هزینه ها	۰	تکلیف	۰	منابع کل	۶۰
کشور مبدأ عمل	آمریکا ی مرکزی	مرکز ورودی	آشتریا	نوع تکلیف	مهدان

شماره بارنامه: ۵۳۱۳۳۱
تاریخ بارنامه: 2016/06/26
حذف از لیست

افزودن به لیست

۱

انتخاب	کد تعرفه	شرح تعرفه	واحد	وزن	وزن	مقدار / تعداد	نوع	تعداد بسته	منابع قوت
☒	۶۰۱۵۰۰	بیانیه ای	۶	متر مربع	۱۰	۱۰	کتن	۱۰	۶۰

۲

مابقی ۱ تا ۱ از مجموع ۱ مورد

حذف از لیست

شکل ۲۷- تکمیل اطلاعات کالا و مبالغ منشأ ارز غیربانکی

در خصوص شماره و تاریخ بارنامه ابتدا مقادیر خواسته شده را وارد کرده سپس گزینه افزودن به لیست را انتخاب نمایید.

شماره بارنامه	۴۵۳۴۳۱
تاریخ بارنامه	2016/06/26
حذف از لیست	
افزودن به لیست	

شماره بارنامه	۴۵۳۴۳۱
تاریخ بارنامه	۲۰۱۶/۰۶/۲۶
حذف از لیست	
افزودن به لیست	

شکل ۲۸- افزودن اطلاعات بارنامه به منشأ ارز غیربانکی

همچنین امکان ثبت بیش از یک بارنامه در این مرحله با تکرار عملیات بالا وجود دارد. پس از تکمیل همه اطلاعات گزینه بعدی را انتخاب کنید. پس از انتخاب کالا و هزینه‌های مربوطه، شما باید به مشخص کردن تعیین منشأ ارز خود اقدام نمایید. در ثبت سفارش‌های غیربانکی قلم‌های منشأ ارز قابل انتخاب عبارتند از: صرافی، واردات-صادرات و ارز با منشأ خارجی.

شما می‌توانید یک یا چند قلم منشأ ارز را انتخاب نمایید. در این مرحله باید پس از انتخاب یک قلم منشأ ارز، نسبت به تکمیل فیلدهای ضروری مربوط به آن اقدام نمایید. در صورتی که نوع ارز انتخابی شما غیر از نوع ارز ثبت سفارش باشد، سیستم معادل آن را به ارز ثبت سفارش محاسبه کرده و در کادر آبی رنگ به شما نشان خواهد داد. پس از پر کردن فیلدهای مربوط به قلم منشأ ارز، باید گزینه استعلام از بانک مرکزی را انتخاب کرده و منتظر پاسخ باشید.

تعیین متدا ارز

ثبت اطلاعات متدا، ارز

شماره ثبت سفارشی	۴۶۱۵۸۱۰۵	مبلغ کل	۲۰	نوع ارز ثبت سفارشی	مرهم اعزات
------------------	----------	---------	----	--------------------	------------

نوع متدا ارز	عراقی *	شماره رسید بستا	۱۳۹۷۵۰۰۱۸۱	ریزه	*
--------------	---------	-----------------	------------	------	---

نوع ارز	پول نقد انگلیس *	مبلغ ارزی	۴۰۱۱
---------	------------------	-----------	------

نوعه ۱ معادل ۲۰ درهم اعزات

استعلام از بانک مرکزی:

شکل ۲۹- استعمال اقلام منشأ ارز غیر بانکی

در صورت تایید قلم منشأ ارز وارد شده توسط بانک مرکزی، آن را در جدول پایین مشاهده خواهید کرد.

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارزی

شکل ۳۰- جدول اقلام منشأ ارز غیربانکی

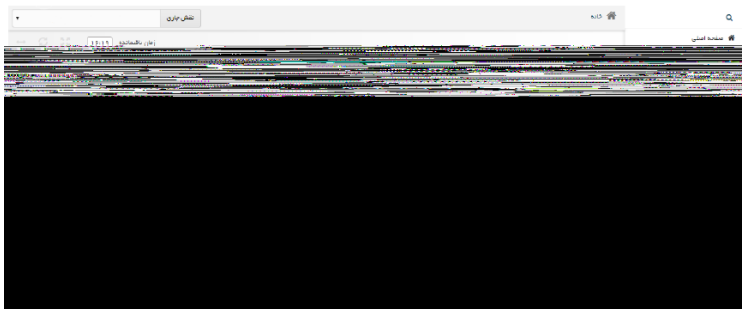
در ادامه می‌توانید قلم منشأ ارز جدیدی را ثبت نمایید. توجه به این نکته ضروری است که مجموع مبالغ قلم‌های منشأ ارز اعلام شده باید برابر با مبلغ کل منشأ ارز شود. ارز شما به عنوان مثال، اگر مبلغ کل منشاء ارزتان ۵۰۰۰ دلار باشد، می‌توانید از دو رسید سنا که مبلغ یکی از آنها ۸۰۰ دلار و دیگری ۱۲۰۰ دلار است و همچنین دو کاپوتاژ صادراتی به مبلغ ۵۰۰ و ۱۰۰۰ دلار و نیز یک ارز با منشأ خارجی به مبلغ ۱۵۰۰ دلار استفاده نمایید. همان طور که مشاهده می‌نمایید، مجموع اقلام یعنی «مبلغ کل» منشأ ارز برابر ۵۰۰۰ دلار است. پس از تکمیل همه اطلاعات، گزینه ثبت و تمام را انتخاب کنید. منشأ ارز ثبت شده به همراه شماره ساتا (رهگیری) مربوط به آن در جدول منشأ ارزهای غیربانکی قابل مشاهده خواهد بود.

۲-۱- تعیین منشأ ارز ثبت سفارش‌های بانکی

در ثبت سفارش‌های بانکی پس از انجام ثبت سفارش و ارائه اسناد حمل به بانک عامل، باید منشأ ارز ثبت شود. برای این منظور پس از انتخاب گزینه عملیات ارزی و

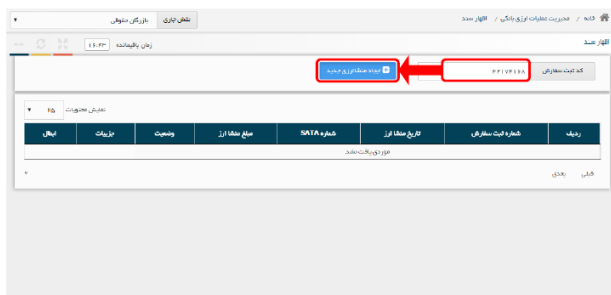
سامانه نیما و ایفای تعهدات ارز

مدیریت عملیات ارزی بانکی از منوی کنار، گزینه تعیین منشأ ارز را مطابق شکل انتخاب کنید.

شکل ۳۱- ورود به صفحه تعیین منشأ ارز بانکی

سپس با انتخاب شماره ثبت سفارش مورد نظر خود، دکمه ایجاد منشأ ارزی جدید را بزنید.

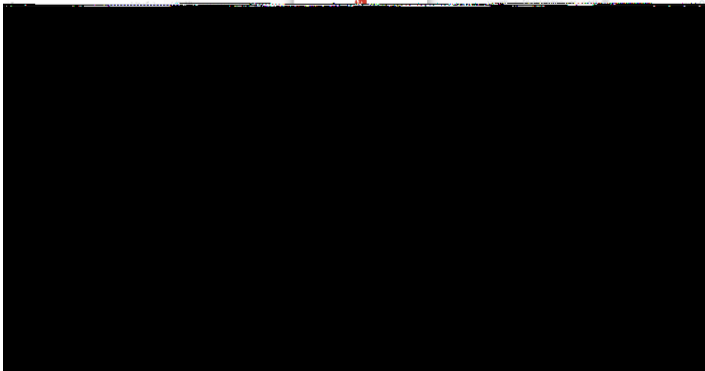

شکل ۳۲- انتخاب دکمه ایجاد منشأ ارز جدید

در صورتی که ثبت سفارش به صورت حمل یکسره یا حداقل اسناد نباشد و بانک عامل اسناد حمل مربوط به ثبت سفارش انتخاب شده را در پورتال ارزی بارگذاری و

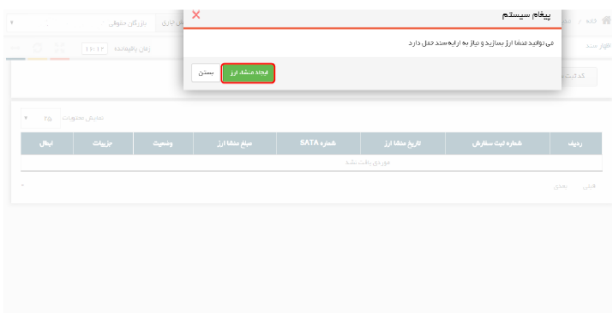
سامانه نیما و ایفای تعهدات ارزی

تأیید نکرده باشد، پیام خطا برای سند گشایش مطابق شکل زیر به شما نشان داده می‌شود و سامانه از ادامه فرایند جلوگیری می‌کند.

شکل ۳۳- خطای عدم بارگذاری سند حمل توسط بانک عامل

در صورتی که سند حمل ارسال شده باشد یا ثبت سفارش به صورت حمل یکسره یا حداقل اسناد باشد، سیستمی با نمایش پیام مربوط، اجازه ادامه فرایند ثبت منشأ ارز را می‌دهد. در این مرحله با انتخاب گزینه ایجاد منشأ ارز مطابق شکل زیر وارد فرم ایجاد منشأ ارز می‌شوید.

شکل ۳۴- ورود به صفحه ایجاد منشأ ارز بانکی

سپس مطابق شکل فرم ایجاد منشأ ارز نمایش داده می‌شود. پس از انتخاب سند حمل، اطلاعات آن نمایش داده می‌شود. سپس با انتخاب کالای مورد نظر، فیلدها، تعداد/مقدار، وزن ناخالص، وزن خالص و تعداد بسته‌بندی کالا را تکمیل نمایید. توجه داشته باشید که در این مرحله شما فقط می‌توانید کالاهای موجود در ثبت سفارش خود را تا سقف تعداد اعلام شده در مرحله تجاری و برابر با سند حمل انتخاب شده درج کنید. در غیر این صورت سامانه از ادامه انجام فرآیند توسط شما جلوگیری خواهد کرد. پس از وارد کردن فیلدهای اطلاعاتی مربوط به کالا، سایر فیلدهای اطلاعاتی به صورت خودکار تکمیل می‌شوند و امکان تغییر آنها وجود ندارد.

[illegible]

شکل ۳۵ - تکمیل اطلاعات کالای منشأ ارز بانکی

در خصوص شماره و تاریخ بارنامه ابتدا مقادیر خواسته شده را وارد کرده سپس گزینه افزودن به لیست را انتخاب نمایید.

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارزی

The screenshot displays two identical forms for adding records to a list. Each form contains a table with three columns: 'حذف' (Delete), 'تاریخ بارنامه' (Bill of Lading Date), and 'شماره بارنامه' (Bill of Lading Number). In the top form, the 'شماره بارنامه' field is populated with '۴۵۳۴۳۱' and the 'تاریخ بارنامه' field with '2016/06/26'. A red box highlights the 'افزودن به لیست' (Add to List) button. The bottom form shows the same table structure, but the 'حذف' column has a checkbox, and the 'تاریخ بارنامه' field is populated with '۲۰۱۶/۰۶/۲۶' and the 'شماره بارنامه' field with '۴۵۳۴۳۱'. A red box highlights the 'حذف از لیست' (Remove from List) button.

شکل ۳۶- افزودن اطلاعات بارنامه به منشأ ارز بانکی

همچنین امکان ثبت بیش از یک بارنامه در این مرحله با تکرار عملیات بالا وجود دارد. پس از تکمیل همه اطلاعات گزینه تأیید درخواست را انتخاب کنید. سپس وضعیت منشأ ارز ثبت شده در جدول منشأ ارزهای بانکی منتظر نتیجه بانک خواهد شد. پس از تأیید منشأ ارز از سوی بانک عامل شماره ساتا مربوط در جدول درج می‌شود.

۳-۱۰- اظهار شناسه رهگیری

پس از تعیین منشأ ارز و دریافت شماره ساتا، در صورتی که کالاهای منشأ ارز مشمول شناسه رهگیری باشند، مطابق مورد نشان داده شده در شکل زیر وضعیت منشأ ارز به «منتظر اظهار شناسه رهگیری» تغییر می‌کند. با انتخاب دکمه جزییات مربوط به این منشأ ارز، می‌توانید اطلاعات شناسه کالا و دیگر جزییات مربوط به منشأ ارز را مشاهده کنید.

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارز

خانه / عملیات ارزی / مدیریت عملیات ارزی / تعین منشأ ارز

تعین منشأ ارز

کد ثبت سفارش: انتخاب کنید... | ایجاد مستطوری جدید

نمایش محصولات: ۲۵

ردیف	شماره ثبت سفارش	تاریخ منشأ ارز	شماره ساتا ارز	مبلغ منشأ ارز	وضعیت	جوازات منشأ ارز	جوازات شناسه رهگیری	اندام ترخیص کالا
۱	۸۳۳۳۳۳۳۳	۱۳۹۶/۰۱/۳۱	۱۳۹۶۰۳۳۳۳۳۳۳۳۳	۱۰۰	آماده اظهار گمرکی	جوازات	شناسه شماره رهگیری	کد انعام ترخیص کالا
۲	۸۳۳۳۳۳۳۳	۱۳۹۶/۰۱/۳۱	۱۳۹۶۰۳۳۳۳۳۳۳۳۳۳	۱۰۰	آماده اظهار گمرکی	جوازات	شناسه شماره رهگیری	کد انعام ترخیص کالا
۳	۸۳۵۵۵۵۵۵	۱۳۹۶/۰۱/۳۱	۱۳۹۶۰۳۳۳۳۳۳۳۳۳۳	۱۰۰	منتظر اظهار شناسه رهگیری	جوازات	اظهار شناسه رهگیری	کد انعام ترخیص کالا
۴	۸۳۶۶۶۶۶۶	۱۳۹۶/۰۱/۳۱	۱۳۹۶۰۳۳۳۳۳۳۳۳۳۳	۱۰۰	آماده اظهار گمرکی	جوازات	شناسه شماره رهگیری	کد انعام ترخیص کالا
۵	۷۵۵۵۵۵۵۵	۱۳۹۶/۰۱/۳۱	۱۳۹۶۰۳۳۳۳۳۳۳۳۳۳	۱۰۰	آماده اظهار گمرکی	جوازات	شناسه شماره رهگیری	کد انعام ترخیص کالا
۶	۷۸۳۳۳۳۳۳	۱۳۹۶/۰۱/۳۱	۱۳۹۶۰۳۳۳۳۳۳۳۳۳۳	۱۰۰	آماده اظهار گمرکی	جوازات	شناسه شماره رهگیری	کد انعام ترخیص کالا

نمایش ۱ تا ۶ از مجموع ۶ مورد

شکل ۳۷- وضعیت منشأ ارز پس از دریافت شماره ساتا از بانک مرکزی

در این مرحله باید با انتخاب دکمه اظهار شناسه رهگیری این فرایند را آغاز کنید. با انتخاب این دکمه، صفحه‌ای مشابه شکل زیر نمایش داده می‌شود. در این صفحه می‌توانید فایل نمونه جهت ثبت اطلاعات شناسه رهگیری را دانلود کنید. پس از تکمیل اطلاعات در داخل این فایل و ذخیره آن، با فشردن دکمه «انتخاب فایل» فایل تکمیل شده را بارگذاری کنید. توجه کنید که در فایل بارگذاری شده باید به تعداد کالاهای اظهار شده در منشأ ارز (مثلاً در تصویر زیر ۶۵۰۰) سطر وجود داشته باشد. سپس با انتخاب دکمه استعلام شناسه‌های رهگیری فرایند استعلام سیستمی شناسه‌های رهگیری آغاز می‌شود.

تذکر: توجه داشته باشید که اطلاعات وارد شده در فایل نمونه اعم از شناسه کالا و شناسه‌های رهگیری نایبستی به شکل نماد علمی (به عنوان نمونه؛ 3.5795E+14) و یا اعشاری ذخیره به عنوان نمونه؛ 358000071790735.00 شده باشند. در این صورت این موارد با خطا مواجه شده و قابل پذیرش نخواهند بود. برای جلوگیری از این مشکل، پس از ورود اطلاعات خود در فایل مورد نظر، تمامی سلول‌های فایل اکسل را انتخاب نموده و با کلیک راست، از گزینه‌ی **Format Cells** را انتخاب نمایید. سپس از زبانه‌ی **Number** دسته‌بندی **Number** را انتخاب نموده و مقدار **Decimal places** را برابر (صفر) تنظیم نمایید و بر روی **OK** کلیک کنید.

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارزی

نقشه جاری / بازگشت / نقش جاری

آظهار شناسه رهگیری: ثبت سفارش: AP58133A

زمان بازمانده: ۲۲:۵۸

نمایش: ۱ تا ۱ از مجموع ۱ مورد

ردیف	کد رهگیری	تاریخ ثبت سفارش	تاریخ منشا از	وضعیت	مبلغ منشا از	شماره منشا از	شماره ثبت سفارش	ردیف
۱	تجهیزات دارای بیم کارت	۶۵۰۰	۱۳۹۶/۰۸/۰۳	۱۳۹۶/۰۸/۰۳	۱۳۹۶/۰۸/۰۳	۱۳۹۶/۰۸/۰۳	۱۳۹۶/۰۸/۰۳	۱

فایل: ۱

وضعیت اظهار شناسه رهگیری: پیش بانوس

استعلام شناسه های رهگیری: درجست

شکل ۳۸- اظهار شناسه رهگیری

در صورت تأیید شناسه‌های رهگیری، وضعیت منشأ ارز مطابق شکل زیر به «آماده اظهار گمرکی» تغییر می‌کند.

نقشه جاری / بازگشت / نقش جاری

مدیریت عملیات ارزی / تعین منشا از / تعین منشا از

زمان بازمانده: ۲۸:۱۸

نمایش: ۱ تا ۶ از مجموع ۶ مورد

گزینه ثبت سفارش: انتخاب کنید

ایجاد منشأ از جدید

نمایش: ۱ تا ۶ از مجموع ۶ مورد

ردیف	شماره ثبت سفارش	تاریخ منشا از	شماره منشا از	وضعیت	مبلغ منشا از	جوازات منشا از	جوازات شناسه رهگیری	انعام ترخیص کالا
۱	AP58133A	۱۳۹۶/۰۸/۰۳	۱۳۹۶/۰۸/۰۳	آماده اظهار گمرکی	۱۵۰	جوازات	شناسه شناسه رهگیری	انعام ترخیص کالا
۲	AP58133A	۱۳۹۶/۰۸/۰۳	۱۳۹۶/۰۸/۰۳	آماده اظهار گمرکی	۱۵۰	جوازات	شناسه شناسه رهگیری	انعام ترخیص کالا
۳	AP58133A	۱۳۹۶/۰۸/۰۳	۱۳۹۶/۰۸/۰۳	آماده اظهار گمرکی	۱۵۰	جوازات	شناسه شناسه رهگیری	انعام ترخیص کالا
۴	AP58133A	۱۳۹۶/۰۸/۰۳	۱۳۹۶/۰۸/۰۳	آماده اظهار گمرکی	۱۵۰	جوازات	شناسه شناسه رهگیری	انعام ترخیص کالا
۵	AP58133A	۱۳۹۶/۰۸/۰۳	۱۳۹۶/۰۸/۰۳	آماده اظهار گمرکی	۱۵۰	جوازات	شناسه شناسه رهگیری	انعام ترخیص کالا
۶	AP58133A	۱۳۹۶/۰۸/۰۳	۱۳۹۶/۰۸/۰۳	آماده اظهار گمرکی	۱۵۰	جوازات	شناسه شناسه رهگیری	انعام ترخیص کالا

شکل ۳۹- تغییر وضعیت منشأ ارز پس از تأیید شناسه‌های رهگیری

در صورتی که در فایل بارگذاری شده، ردیف کالایی در قالب نامناسب و یا دچار خطا وجود داشته باشد، شناسه‌های رهگیری به وضعیت عدم تأیید شناسه‌های رهگیری قابل مشاهده خواهد بود. در این وضعیت مطابق تصویر زیر بایستی با دانلود فایل خطا، ردیف‌های خطادار را اصلاح نموده و دوباره بارگذاری نمایید. سپس بر روی دکمه استعلام شناسه‌های رهگیری کلیک نمایید.

سامانه نیما و ایفای تعهدات از

نمایش محتویات:

ردیف	گروه کالا	تعداد کالا	تعداد کالای تایید شده	فایل نمونه	بارگذاری فایل	فایل شناسه های رهگیری
۱	تجهیزات دارای سیم کارت	۴۰	۱۹	فایل نمونه	بارگذاری فایل	فایل شناسه های رهگیری

نمایش ۱ تا ۱۵ از مجموع ۱ مورد

فیلتر: ۱ | ۱۹

وضعیت: تایید شده ردیف بارگذاری استعلام شناسه های رهگیری

شکل ۴۰- وضعیت عدم تأیید شناسه های رهگیری پس از استعلام آن

نکته: در فایل نمونه برای شناسه های رهگیری IMEI تجهیزات دارای سیم کارت بایستی اطلاعات هر قلم کالا را در یک ردیف تکمیل نمایید. مطابق تصویر زیر در این فایل در ستون اول کد شناسه کالای مربوط به آن کالا را وارد نموده و در ردیف های دوم تا پنجم به ترتیب در صورت یک سیم کارته یا دوسیم کارته و به بالا مقدار شناسه های IMEI آن کالا (دستگاه) را وارد می نمایید. همچنین لازم است در ستون ششم (آخری) عددی ۶ رقمی تصادفی بین ۱۱۱۱۱۱ الی ۹۹۹۹۹۹ به عنوان کد فعال سازی آن دستگاه (مورد استفاده در طرح رجیستری) درج نمایید. توجه داشته باشید که کدهای فعال سازی وارد شده در فایل شما نباید تکراری باشند.

Format - Copy - Excel

	A	B	C	D	E	F
۱	شناسه کالا	شناسه IMEI	شناسه IMEI	شناسه IMEI	شناسه IMEI	کد فعال سازی (اختیاری)
۲						
۳						
۴						

شکل ۴۱- ساختار فایل نمونه بارگذاری شناسه های رهگیری IMEI

تجهیزات دارای سیم کارت

۱۱- منابع و ارتباط با مسئولین:

- کتاب اصول و ضوابط کاربردی در تجارت خارجی انتشارات چاپ و نشر بازرگانی
- پورتال سازمان توسعه تجارت ایران
- جزوات آموزشی تجارت الکترونیک وزارت صنعت، معدن و تجارت
- مصوبات هیات دولت و دستورالعمل‌های مرتبط
- راهنمای سامانه جامع تجارت ایران منتشره مرکز توسعه تجارت الکترونیک وزارت صمت

ارتباط با مؤلف و ارسال نظرات:

تلفن: ۳۷۰۱۱۱۱۹

ایمیل: Amirfakhrianali@gmail.com

پیام رسان بله	ble.im/samane_nima	
پیام رسان آی گپ	iGap.net/samane_nima	
پیام رسان گپ	Gap.im/samane_nima	
پیام رسان ابنا	eitaa.com/samane_nima	
سایت آپارات	Aparat.com/samane_nima	
شماره پشتیبانی سامانه نیما	۰۲۱-۷۵۴۹۲۰۰۰	

ارتباط با مسئولین سامانه

۱۲- سوالات متداول فعالان اقتصادی

- **سوال:** تکلیف شرکت‌هایی که صادرات به عراق و افغانستان دارند و ما به ازای کالای تجاری خود، ریال دریافت می‌کنند، در روند رفع تعهدات ارزی چیست؟ آیا برای صادرات ریالی در این بحث، تدبیری اندیشیده شده است؟

پاسخ: صادرات یعنی ایجاد قدرت خرید از بازار جهانی یا به عبارتی یعنی پولی که بتوان از کشورهای خارجی به ازای فروش کالا دریافت کرد و در جای دیگر با آن پول بتوان خرید کرد. به همین استناد صادرات ریالی معنایی پیدا نمی‌کند و بانک مرکزی نیز این مفهوم را نمی‌پذیرد.

معنای صادرات ارزآوری است پس صادرات ریالی مفهومی جز خروج سرمایه ندارد و ارز ناشی از این‌گونه صادرات، (خصوصاً در صادرات عمده) باید به چرخه اقتصاد برگردد.

البته از ۲۱ فروردین ۱۳۹۷ تا ۱۶ مرداد همان سال با مصوبه هیات دولت، صادرکنندگان اجازه داشتند به این دو کشور صادرات ریالی داشته باشند اما دستور

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارزی

مذکور تنها برای همان مقطع مصداق داشت و متاسفانه مشاهده می‌کنیم که صادرکنندگان بعد از مرداد ۹۷ و حتی پارسال و یا هم اکنون نیز مدعی می‌شوند که صادرات ما به ریال بوده است.

باید اذعان کنیم که امکان چانه زنی با بانک مرکزی در این زمینه وجود ندارد و این بانک تاکید دارد که اگر یک فعال اقتصادی ریال دریافت کرده است، در نتیجه صادرکننده نیست و فقط برای کسانی که در آن مقطع ۴ ماهه ریال اخذ کرده و اطلاعات خود را ثبت نکردند، در تلاش هستیم تا سامانه بازگشایی شود و مشکل آن‌ها برطرف گردد. باز هم تاکید داریم که بعد از آن تاریخ امکان ثبت صادرات ریالی وجود ندارد و صادرکنندگان باید ما به ازای صادرات خود، ارز را به چرخه اقتصاد کشور بازگردانند.

- **سوال:** سال گذشته در یک نمایشگاه خارجی با کارت بازرگانی فردی دیگر شرکت کردم و در حال حاضر برای عودت کالا، باید اظهار آن از سوی فرد دارنده کارت صورت بگیرد اما آن شخص اکنون کارت بازرگانی فعال ندارد و برای ورود کالا دچار مشکل شده ایم؛ چه باید بکنیم؟

پاسخ: در نمایشگاه‌های مجوزدار سازمان توسعه تجارت در خارج از کشور، معمولاً مجری نمایشگاه با کارت خود اقدام به خروج کالای همه اعضای تیم به خارج از کشور می‌کند و همان کارت نیز کالاها را برمی‌گرداند و شرکت‌کنندگان در نمایشگاه‌های بین‌المللی مشکلی ندارند اما احتمالاً این شخص به طور انفرادی شرکت کرده و به همراه تیم نبوده است. تاکنون با چنین موردی برخورد نداشته ایم و اگر لازم است، این موضوع از سوی سازمان صمت خراسان رضوی تایید شود و با سازمان توسعه تجارت مکاتبه صورت بگیرد تا از طریق گمرک موضوع را پیگیری کنیم.

- **سوال:** نحوه کار با سامانه نیما برای صادرکننده چگونه است؟ آیا باید به صرافی مراجعه کنیم؟ چه صرافی‌هایی مورد تایید هستند و می‌توان با آسودگی خاطر از خدمات آن‌ها گرفت؟

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارز

پاسخ: اگر صادرکنندگان در پی رفع تعهد ارزی جامانده از سال‌های ۹۷ و ۹۸ هستند، باید به صرافی مراجعه کنند و در این رابطه ۲۵ صرافی بانکی پیش بینی شده است که دسترسی به سامانه نیما و سنا دارند و صادرکننده می‌تواند از این طریق ایفای تعهدات را انجام دهد. ضمن اینکه، صرافی باید گزینه صادراتی بودن ارز را اعمال کند و در انتهای رسیدی که به صادرکننده می‌دهد، این موضوع تایید شده باشد تا مشکلی برای ایفاکنندگان تعهد ارزی ایجاد نگردد.

- **سوال:** کارت یکی از بازرگانان تعلیق شده است و با وجود ایفای تعهد و تایید اصالت گواهی از سوی سازمان صمت، امکان رفع تعلیق برای او تا زمانی که سازمان توسعه تجارت تایید نکند، وجود ندارد. این فرد یا فعالان اقتصادی که تجربه مشابه دارند، چه باید بکنند؟

پاسخ: اگر ایفای تعهد در تیرماه انجام شده باشد، حتی اگر رسید صرافی از سوی سازمان صمت تایید شده باشد، چون تعهدات ارزی نسبت به ماه قبل تغییر کرده است، اطلاعات مرداد یا شهریور برای رفع تعهد باید جداگانه استعلام گردد.

در رسیدهای صرافی نیز حتما باید موضوع ارز حاصل از صادرات لحاظ شده باشد و سازمان صمت باید این رسیدها را دریافت و به ما منعکس نماید تا همان روز استعلام را از بانک مرکزی انجام دهیم و مشکلی پیش نیاید. متأسفانه بانک مرکزی به خاطر دغدغه‌های فراوانش، به استعلام‌ها کمی با تاخیر پاسخ می‌دهد اما در صحبتی که اخیراً با مسئولان آن داشتیم، مقرر شد تا استعلام تعهدات ارزی مرداد ماه را ظرف یک هفته پاسخ دهند؛ در این فاصله هر فهرستی به طور روزانه به دستانمان برسد، استعلام می‌کنیم تا رفع تعلیق کارت بازرگانی صورت بگیرد.

- **سوال:** آیا بدهی‌های ارزی مربوط به سنوات گذشته را می‌توان از محل واردات تسویه کرد؟

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارزی

پاسخ: واردات در قبال صادرات فقط مختص سال ۹۹ است و برای جاماندگان سال‌های ۹۷ و ۹۸ این موضوع دیده نشده است. تنها راه ممکن برای پرداخت بدهی‌های ارزی این جاماندگان، سامانه نیماست.

اما برای تعهدات سال ۹۹، اگر صادرکننده ای توانان تولیدکننده نیز باشد، می‌تواند ما به‌ازای ۳۰ درصد از ارز صادراتی خود واردات انجام دهد و ۷۰ درصد مابقی را به سامانه نیما عرضه نماید.

• **سوال:** چرا صرافی‌های معرفی شده در سایت جامع تجارت ارز بعضی از فعالان اقتصادی را نمی‌پذیرند؟

پاسخ: اگر این موضوع از سوی سازمان صمت تایید شود، باید پیگیر شویم زیرا صرافی بانک مرکزی نباید از خرید ارز اجتناب نماید.

• **سوال:** به عنوان یک صادرکننده چگونه می‌توانم به اطلاعاتی دست پیدا کنم که مشخص شود، چه مقدار رفع تعهد ارزی داشته‌ام و چه میزان بدهی دارم؟ یکی از راه‌های رفع تعهد ارزی این بود که بخشی از ارز به واردکننده دیگری واگذار شود اما در حال حاضر حتی معلوم نیست چقدر تعهد انجام شده و چه میزان باقیمانده است تا این اقدام انجام شود؟

پاسخ: خوشبختانه طی اطلاعات واصله ماه جاری، حجم صادرات سال‌های ۹۷ و ۹۸ صادرکنندگان به ما اعلام شده است. در سال ۹۷، ۸۰ درصد صادرات مشمول تعهد ارزی و در سال ۹۸ نیز کل صادرات مشمول بخشنامه بود؛ بنابراین با یک محاسبه ساده می‌توان تعهد صادرکنندگان را به دست آورد. افراد باید ۲۰ درصد از ارز حاصل از صادرات خود در سال ۹۷ را برای محاسبه تعهد آن سال کم کنند و برای سال ۹۸ نیز صادرات را در نظر بگیرند، اما محاسبه بانک مرکزی متفاوت است و آن را تجمعی در نظر می‌گیرد. از طرفی، سازمان امور مالیاتی نیز حساب سال ۹۷ را جدا می‌کند و دیگر

آن را حسابرسی نمی‌نماید و به خاطر همین تفاوت ممکن است صادرکننده کمی سردرگم شود.

بر همین اساس نیز در مکاتبه ای از بانک مرکزی درخواست کردیم تا دستور دهد حسابرسی مالیاتی سال ۹۷ بار دیگر بعد از رفع تعهد ارزی صادرکنندگان محاسبه گردد. پس از آن، اطلاعات استان خراسان رضوی را در اختیار سازمان صمت قرار می‌دهیم تا بدانید تعهد هر فرد چقدر است و چه میزان پرداخت کرده و چه مقدار نیز بدهی دارد.

• **سوال:** آیا صادرکنندگان زعفران در سال ۹۸ به دلیل صادرات محصولات کشاورزی، نیازی به رفع تعهد ارزی ندارند؟

پاسخ: هیچ محصولی بی نیاز از رفع تعهد ارزی نیست؛ یکی از بندهای قانونی این است که حسابرسی مالیاتی صادرات کشاورزی نباید منوط به رفع تعهد ارزی باشد؛ این بدان معناست که این صادرکنندگان برای محاسبه مالیات بی نیاز از ایفای تعهدات ارزی هستند نه اینکه مشمول عدم بازگشت ارز شوند.

• **سوال:** امسال هم اگر ۷۰ درصد رفع تعهد ارزی شود، مثل سال گذشته مورد قبول است یا باید ۹۰ تا حتی صد درصد تعهد ایفا گردد؟

پاسخ: بخشنامه بانک مرکزی در سال جاری هیچ تخفیفی قائل نشده و ۱۰۰ درصد ارز را منظور کرده است اما تا انتهای شهریورماه، صادرکنندگان با پرداخت ۷۰ درصد دچار مشکل نمی‌شوند و بعد از شهریور باید تمام ۱۰۰ درصد را ایفا کرده باشند. ضمن اینکه، در فرآیند انتخاب صادرکننده نمونه ایفای تعهد دیده شده است. ضمناً در صورت ایفا تعهدات ارزی در کمتر از ۳ ماه صادر کننده میتواند ۹۰٪ تعهد صادراتی را ایفا نماید.

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارزی

- **سوال:** رفع تعهد گروهی از صادرکنندگان از طریق پرداخت ارز به گروهی از واردکنندگان چگونه است و نحوه عمل در این زمینه به چه شکلی باید انجام بگیرد؟

پاسخ: واردکنندگانی که خود تولیدکننده هستند، طبق بخشنامه سال ۹۹ اجازه دارند که ۳۰ درصد ارز صادراتی‌شان را برای واردات خود استفاده کنند و برای شرکت‌های دارویی که واردات‌شان بیش از ۳۰ درصد ارز نیاز دارد نیز راهکاری پیش بینی شده است؛ صنوف یا بخش‌هایی که بیش از ۳۰ درصد نیاز ارزی دارند می‌توانند از ظرفیت گروه‌های دیگر که نیاز کمتری دارند، استفاده کنند تا ارز مورد نیازشان تامین شود؛ این فرآیند قرار شد با دخالت وزارت صمت انجام بگیرد و کارگروه خاصی در سازمان توسعه تجارت برای پیگیری این موضوع ایجاد شده است.

شما می‌توانید درخواست خود را اعلام کنید و سازمان صمت استان در صورت تایید، آن را به ما منعکس نماید تا ما نیز موضوع را به کارگروه منعکس کنیم. کارگروه مذکور نیز گروه‌های صادرکننده و وارد کننده را برای مبادله ارز به هم معرفی می‌کند و این اتفاق مورد تایید بانک مرکزی هم خواهد بود.

- **سوال:** آیا یک واحد تولیدی صنفی می‌تواند ۳۰ درصد ارز صادراتی اش را برای واردات مواد اولیه خود استفاده کند؟

پاسخ: صادرکننده‌ای اگر تولیدکننده نیز محسوب شود امکان این کار را دارد پس اگر تولیدکننده هستید و اطلاعاتتان به عنوان واحد غیر تولیدی ثبت شده، باید به سازمان صمت مراجعه کرده و راهنمایی بگیرید که چطور می‌توان اطلاعات را اصلاح نموده و یا اعتراض خود را ثبت نمایید.

همچنین اگر اطلاعات تولیدی یک صادرکننده در سامانه بهین یاب ثبت شود، مشکلی برای واردات از محل صادرات نخواهد داشت.

- **سوال:** با توجه به اینکه از هر کشور بیش از ۵ هزار دلار ارز نمی‌توان خارج کرد، چطور می‌توان ایفای تعهد داشت؟

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارز

پاسخ: خروج ارز به طور نقدی به ندرت انجام می‌شود و نقل و انتقال باید از طریق صرافی آن کشور صورت بگیرد. بانک مرکزی اعلام کرده که اگر در کشوری دسترسی به صرافی وجود ندارد و یا صادرکننده نمی‌تواند به صرافی آن اعتماد کند، درخواست نمایند تا لیست صرافی‌های مورد اعتماد ارائه گردد.

• **سوال:** برگشت ارز به صورت طلا و نقره، صادرکننده را از تعهدات ارزی معاف می‌کند اما این موضوع معطلی به دنبال دارد و این معطلی مقرون به صرفه نیست؛ آیا برای حذف این زمان راهکاری وجود دارد؟

پاسخ: ثبت سفارش طلا را انجام می‌دهیم و صادرکنندگان این حوزه از پرداخت مالیات و عوارض معافند اما در بخشنامه بانک مرکزی درباره رفع تعهد ارزی افراد از این طریق اشاره ای نشده است.

• **سوال:** آیا سهمیه سوختی که توسط مرزنشینان صادر شده، ملزم به ایفای تعهد ارزی است؟

پاسخ: کل ترکیبات و کالاهای نفتی مشمول ایفای تعهدند.

• **سوال:** آیا صادرات خدمات فنی و مهندسی در سال ۹۹ و سال‌های قبل نیازی به رفع تعهد ارزی دارند؟

پاسخ: بحث صادرات خدمات فنی و مهندسی در بودجه ۹۹ هم اشاره شده است و صادرات این بخش برای پرداخت مالیات نیاز به رفع تعهد ارزی ندارد اما این گروه هم مشمول ایفای تعهدات ارزی‌اند و امسال قطعاً این بحث اعمال می‌شود.

• **سوال:** آیا پرداخت ارز به صورت نقدی فقط به صرافی‌ها امکان پذیر است یا می‌توان آن را به بانک هم ارائه داد؟

پاسخ: بانک‌ها هم به سامانه سنا دسترسی دارند و می‌توانند این کار را انجام دهند.

سامانه نیما و ایفای تعهدات ارزی

- **سوال:** ایفای تعهد بازگشت ارز به عهده مدیرعامل است یا برعهده شرکت؟

پاسخ: این کار بر عهده دارنده کارت بازرگانی است و کارت بازرگانی به نام مدیرعامل و شرکت صادر می‌شود.

- **سوال:** ایفای تعهد ارزی کسانی که ورود موقت مواد اولیه انجام داده اند؛ چگونه است؟

پاسخ: ورود موقت باید با دقت انجام شود و بحث تخصصی گمرکی است. قاعدتا واردات مواد اولیه از این طریق امکان پذیر است اما در ایفای تعهدات ارزی مشکل اصلی با افرادی است که در سال‌های گذشته ورود موقت کرده و امروز در رفع تعهدات به چالش برخورده‌اند. هر اختلافی بین میزان صادرات و واردات، مشمول ایفای تعهد است و تا ۲۵ شهریورماه مهلت ایفای تعهدات ورود موقت وجود دارد و بعد از آن تاریخ نیز ایفای تعهد باید به این ترتیب باشد که؛ ۵۰ درصد ارز حاصل از صادرات به سامانه نیما ارائه شود و این میزان برای افرادی که سال‌های گذشته ورود موقت کرده و درآمد کمتری داشته‌اند، شاید عادلانه به نظر نرسد و دلیل این مشکل هم این است که دیر به سراغ این موضوع رفته‌اند اما برای صادرات سال ۹۹ مشکلات کمتری وجود دارد.

طی سال‌های اخیر بعضی شرکت‌های سرمایه گذار خارجی، با هدف صادرات به افغانستان در خراسان رضوی شکل گرفته‌اند و ورود موقت را در گذشته انجام داده‌اند اما از آنجایی که این بخشنامه عطف به ماسبق کرده، برای شرکت‌های این چینی مشکلاتی را به دنبال داشته است و این موضوع باعث دلسردی سرمایه گذاران خارجی می‌گردد. اگر این بحث به طور اخص از سوی سازمان توسعه تجارت پیگیری شود، به نتایج بهتری دست می‌یابیم.

مشکل اینجاست که برای بانک مرکزی محرز نمی‌شود که منشأ این ارزها از داخل کشور بوده و یا خارج؛ به همین دلیل بانک مرکزی پرداخت ۵۰ درصد ارز به سامانه

نیما را لحاظ کرده که البته برای اکثر افراد زیان آور است. ما تلاش زیادی کردیم و هم‌اکنون هم با بانک مرکزی کشمکش‌هایی داریم اما متأسفانه درخواست‌مان پذیرفته نمی‌شود؛ با این حال باز هم موضوع مذکور را پیگیری خواهیم کرد.

اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی
خراسان رضوی
روابط عمومی و نشر